Rates of advertising:

2 inches, 1 column,	one year	$12.00
" " "	half year	7.00
" " "	3 months	4.00
" " "	1 month	2.00
" " "	one insertment	1.00
2 inches, 2 columns,	one year	20.00
" " "	half year	12.00
" " "	3 months	7.00
" " "	1 month	4.00
" " "	one insertment	2.00
3 inches, 2 columns,	one year	30.00
" " "	half year	17.00
" " "	3 months	9.00
" " "	1 month	3.00
" " "	one insertment	1.00

Payments for one year advertisement, half cash, balance after 6 months.

Paymments for all advertisements less than 1 year must be paid in advance.

LIETUVA

Preke apgarsinimu:

2 collial, 1 kolumna,	per meta	$12.00
" " "	pusia meta	7.00
" " "	ezwerty meta	4.00
" " "	menesy	2.00
" " "	wiena syky	1.00
2 collial, 2 kolumnos,	per meta	20.00
" " "	pusia meta	12.00
" " "	ezwerty meta	7.00
" " "	menesy	4.00
" " "	wiena syky	2.00
3 collial, 2 kolumnos,	per meta	30.00
" " "	pusia meta	16.00
" " "	ezwerty meta	7.00
" " "	menesy	5.00
" " "	wiena syky	3.00

Už metiny apgarsinima, puse pinigu turi butie užmoketa isz wirszaus, o kita puse po 6 m.nesiu.

Už wisus kitus apgarsinimus, paduotus ant trumpesnio laiko kaip ant metu, turi butie užmoketi wisi pinigai isz wirszaus.

Nr. 22 — CHICAGO, ILL., SUBATA, 29 Gegužio (May) 1897 m. — Metas V.

Enteredat the Chicago, Ill Post Office as second class matter.

The Lithuanian Weekly

"LIETUVA"

Published at Chicago, Ill., every Saturday.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and English languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed:

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.

Nedėlinis Laikrasztis

"LIETUVA"

Iszeina kas Subata Chicago, Ill.

Kasztuoja ant metų:
Amerikoje..... $2.00
Į Užmare..... $3.00

"Lietuvos" spaustuvė spausdina wisokes Knigas, Konstitucijas ir wisokius kitus drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.
Darba atlieka gražiai, greitai ir pigiai.

Užsiraszant "Lietuvą" ir prisiuncziant pinigus už ją, kaip ir su wisais kitais reikalais, wisada reik užleti szitoki adresą:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.

Politiszkos žinios.

—o—

Balkanų pussalis.

Ant karės lauko terp turkų ir grekonių nieko naujo ne atsitiko. Užėmus turkams Pharsalę ir Domokos, ant Maskolijos pareikalawymo, Turkija sutiko ant tulo laiko paliauti muszių, idant tokiu budu galima but pradėti derybas apie galutiną užbaigimą karės. Turkija pareikalawo wien, idant įsiweržę į Epyrą grekonys su grįžtu atgal į Grekiją. Sultanas iszdawė paliepimą Edhemui Paszai saugotiesi muszių ir pradėti tarybas su Grekija. Sunkus czia wienok susitaikymas, kadangi Turkija reikalauja, idant Grekija atiduotu wisą dabar turkų užimtą Tessaliją ir iszmokėtų karės kasztus, tuom tarpu Grekijos randas sako, kad jis ne duos Turkijai nė žemės kraszto, nė pinigų, sutinka wien atsisakyti su wisu nuo Kretos. Ant tų iszlygų, matomai, kariaujanczios wieszpatystės nesusitaikys, reiks ant apstabdymo karės Europai įsikiszti ir priwersti sutikti ant iszlygų, kokias užgirs Europos wieszpatystės. Europos ambasadoriai Konstantinopoliuje gawo nuo sawo randų įsakymą tartiesi su Turkijos randu, arba, kitaip sakant, tiesiog įsakyti sultanui, ant kokių iszlygų turi užbaigti karę su Grekija. Ką wienok darys ambasadoriai tąsyk, jeigu sultanas ne panorės tų įsakymą klausyti? Pasirodė, kad Wokietija turi Turkijoj didelę įtekmę ir ji, užstodama už Turkiją, prikalbinėja ją ne klausyti Europos įsakymų. Taigi, nors Europos ambasadoriai įsakymus iszduoda newa juos pirma apkalbėję, bet slapta Wokietija kalbina sultaną nepasiduoti tiems newa wisų užgirtiems įsakymams, Grekiją wėl kursto Anglija.

Dabar tik pasirodo, kad Grekija wisai ne buwo pasirengusi į karę, jų wadowai netikę ir tai teip, kad tulus reikėjo po sudu atiduoti. Wirszinįkas kariaunos įsiweržusios į Epyrą, Manos, likosi į geležinius pancžius apkaustytas ir dabar jį gabena į Atenus, kur bus pawestas kariszkam sudui.

Negana, kad Grekijos pajiegoms nesiseka musziuose, bet dar prieszinįkai karaliaus rengia rewoliucįją, norėdami jį ne tik nuo sosto praszalinti, bet dar nubausti už nelaimingą karę. Atenuose susekė sukalbį ant karaliaus gywasties. Atėję newa į pagelbą Grekijai tuli liuosnoriai, kaip dabar pasirodo, ne tiek pagelbą turėjo ant mislies, kiek suskubinimą rewoliucijos. Atenuose randas labiaus bijosi tų europeiszkų liuosnorių negu turkų. Ant karės lauko isz sostapilės randas buwo iszsiuntęs ir žandarus, dabar wienok, bijodamas rewoliucijos, sugrąžino juos atgal į sostapilę. Įsakyta jiems susodyti ant laiwų ėsanczius Atenuose liuosnorius ir iszgabenti juos ten, isz kur jie atėjo. Liuosnorių dalis Bertheto, kaip sako, susideda wien isz anarchistų; jie nuo muszio lauko norėjo sugrįžti į Atenus, idant pakelti czia rewoliucįją, bet randas juos iszsiuntė į Artą, kur nuo jų atėmė ginklus ir liepė keliauti namon. Kadangi jie nenorėjo klausyti, taigi prieszais jų norus, susodino ant laiwų ir iszwežė į Briudisi.

Wisi laukia dabar Grekijoj kruwinos naminės kowos. Europos wieszpatystės atsiuntė kariszkus laiwus į Pireus, ant apgynimo sawo pawaldinių ir karaliaus szeimynos, jeigu isztikro rewoliucija užgimtų.

Isz Londono wėl pranesza, buk apie Van užgimė krikszczionių armenieczių pjowynės. Nusileidę nuo kalnų kurdai užpuolė ant armeniszkų kaimų ir iszpjowė daug žmonių. Maskoliszkas konsulius parėjkalawo kariszkų laiwų ant apgynimo krikszczionių.

Iszpanija ir jos waldybos.

Dabartinis Iszpanijos randas juo toliaus, juo daugiaus randa prieszų paczioj Iszpanijoj. Ikisziol liberaliszka partija tylėjo, dabar gi ir ta stoja priesz randą. Ant senato susirinkimo Madride, liberaliszki senatoriai nupeikė randą, kaltino už jo bauginimasi Suwienytų Wieszpatyszczių Sziaurinės Amerikos ir nusilenkimą priesz jas ant Kubos. Senatorius Camos sawo kalboje užgawo dabartinį Iszpanijos užrubežinių dalykų ministerį, kunigaikszti Tetuan. Tas perpykęs, pribėgo prie kalbanczio, kirto kelis kartus į weidą, nutraukė nuo kalbinyczios ir parmuszė jį ant žemės. Sunus Camoso pribėgo ant pagelbos tėwui ir kelis kartus drožė ministeriui su kumszczia į szoną. Ministeris potam papraszė, idant jį paliuosuotų nuo urėdo, bet paskiaus atėjusios žinios paduoda, kad jo dimisijos nopriėmė ir jis toliaus pasiliko ant sawo urėdo. Tas atsitikimas, žinoma, dar labiaus turi suerzinti liberaliszką partiją; nesutikimai tie priwers ant galo dabartinius ministerius atsisakyti nuo sawo wietų. Tąsyk waldžia pereitų į rankas liberalų. Musztynės senate suerzino ir sanarius pasiuntinių buto. Czia tiesiog reikalauja pasitraukimo nuo urėdo dabartinių ministerių; jeigu jie nepasitrauks, parlamentas neužgirs nė jokių randui reikalingų pinigų.

Suwienytų Wieszpatyszczių kongresas užgyrė $50000 ant suszelpimo, nuwargusių per maisztus, ant Kubos apsigywenusių amerikoniszkų pawaldinių. Pranesimai wienok Amerikos konsulių nuo Kubos parodo, kad czia pawargusių amerikoniszkų pawaldinių yra daug daugiaus, taigi kad kongreso paskirtos pagelbos toli neužtenka. Įsikiszimo į Kubos reikalus, nors daugelis Washingtono senatorių reikalauja, bet teiposgi daugelis bauginasi tokio įsikiszimo, todėl isz begalinių kalbų wisgi nieks neiszeina. Kaip sako, prezidentas McKinley teiposgi tokio įsikiszimo, kurisai galėtų pagimdyti kurę su Iszpanija, ne nori. Matomai, ant Kubos pasibaigimo maiszto dar ne greit sulauksime.

Widurinės Europos wieszpatystės.

Widurinės Europos wieszpatystėse kyla nepasitikėjimas gywentojų waldžioms. Wokietijoj, laužytojais tiesų tankiai pasirodo pats ministeriai. Ciecorius sawo neatsargioms kalboms priesz sawę sukėlė daugelį gywentojų. Laikraszcziai, kurie priesztarauja, iszkritikuoja ciecoriais kalbas, buwa baudžiami už įžeidimą waldono garbės. Toki atsitikimai sukėlė priesz ciecorių ir jo ministerius net sanarius pasiuntinių buto. Socijalistų ir progresistų pasiutiniai pareikalawo wisai isz Wokietijos tiesdarystos iszmesti paragrafus, kurials prokuratoriams duota tiesa atiduoti į sudą kritikuojanczius ciecoriaus darbus. Jeigu kas raszte, arba kalbose, įžeidė ciecoriaus garbę, tuos ciecorius priwalo pats skųsti ir asabiszkai stoti į sudą. Parlamentas to reikalawymo rods neužgyrė, bet jau to, kad tokį klausymą galėjo pakelti, užtenka, idant matyti, kad Wokietijos ciecorius žudo meilę sawo pawaldinių.

Wokietijos gwardijos strielczių batalijonams suteikė dabar naujus karabinus ant iszbandawojimo. Szuwiams pajiegą suteikia czia ne parakus, bet sutirsztyti gazai; sykį užprowyjus isz naujo karabino galima szauti kelis kartus; wamždžiai nuo szuwių neįszyla. Pamatą szitiems karabinams, jau keli metai atgal, iszrado prancuzas Giffard; wokiecziai, matomai, tą prancuzo iszradimą tik pagerino.

Austrijoj dar nenutilo prieszstarawimai wokiecziu priesz iszplatinimą tiesų czechiszkos kalbos Czechijoj ir Morawijoj, o jau pakilo maisztai kituose krasztuose. Wokiecziu ir magyarų skriaudžiami slawiszkos kilmės gywentojai pasistengė sawo skraudėjams pasipriesztinti. Laike rinkimų pasiuntinių į prowincijonaliszką seimą, kroatai, kuriuos su kariauna magyarai stengėsi iszwaikyti, idant nedaleisti iszrinkimo slawų pasiuntinių, pakėlė maisztus. Pulkas wyriszkių ir moterų apsiautė kareiwius ir pradėjo į juos mėtyti su akmenimis. Kariauna griebėsi ginklų ir į kruwą beginklių žmonių paleido daug szuwių. 14 žmonių likosi užmusztų, o 30 pasirodė sunkiai sužeistų.

Pietinė Amerika.

Republikoj Urugway rewoliucijonieriai mat dėl sawo mierių neniekina nė jokių ginklų. Mieste Montewideo jau antrą kartą bandė nužudyti to kraszto prezidentą, Bordeo. Pirmiausiai szowė į jį koksai walkiozas, dabargi atsiuntė isz Argentinijos per pacztą dinamito bomba. Ji butų turėjusi explioduoti atidarant siuntinį. Prezidentas wienok isz syk tam siutiniui nepatikėjo ir wieton atidaryti, nusiuntė į policiją, kuri ir persitikrino, kad jame buwo pritaisyta dinamito bomba.

Rando pajiegoms, matomai, wienu sumuszimu rewoliucijonierių nepasisekė pergalėti; jie tik nuo muszio lauko pasitraukė prie Brazilijos rubežių, isz kur sugriebė daugiaus žmonių, ginklų ir amunicijos. Rando pajiegos nutraukė paskui sumusztus. Rewoliucijonieriai susidrutinę wėl parengė pasiprieszinimą. Musziai czia traukėsi per keletą dienų, kuriuose daug žmonių isz abiejų pusių krito ant muszio lauko, bet ant galo maisztinįkai pergalėjo randło pajiegas. Muszyje krito per tukstantį rando kareiwių.

Brazilijoj randui ne geriaus sekasi. Czia teiposgi rando kariauna likosi maisztinįkų antrą syk sumuszta, nors randas sutraukė tiek sawo pajiegų, kiek tik galėjo. Nuo praszalinimo nuo sosto Brazilijos ciecoriaus, czia naminė karė, sykį užgimusi, iki sziol tikrai nepasiliowė. Jeigu pasiseka maisztus wienoj prowincijoj apstabdyti, kyla jie kitoj. Matomai brazilijonys dar ne ciwilizuoti ant tiek, idant naudą republikos suprasti galėtų. Nuolatinės naminės karės sunaikina žmonių turtus, kreditas wieszpatystės, jos popieriniai pinigai puola ir tas sunkiai atsiliepia ant wisų gywenimo, gimdo nepasiganėdinimą žmonių sawo waldžioms. Randas dabar wėl nuo parlamento pareikalawo pinigų ant padauginimo laiwynės, o czia pinigų nėra.

Afrika.

Anglija matomai nelaukia, kol Europoj pasibaigs tasynės Grekijos su Turkija, bet pasirengė pradėti karę su Transvaaliaus republika, pietinėj Afrikoj. Anglijos randas nelaukia, kol pasibaigs iszkilmės apwaikszczjojimo 60 m. sukaktuwių karalienės, bet nori tuojaus pradėti karę. Isz Anglijos siunczia į pietinį Afriką wis daugiaus kariaunos. Tuojaus siunczia ten 3 ir 15 huzarų pulkus, kuriems pirma buwo įsakyta plaukti į Indiją. Urėdnįkai kalba, kad karė su pietinės Afrikos republikoms likosi užgirta. Ką gi ant to atsakys Wokietija ir kitos Europos wieszpatystės, kurios norėtų už Transvaalių užstoti? Prancuzija antai tiek padarė, kad ji prikalbėjo Abisinijos karalių, Meneliką, susidraugauti su derwiszais Sudano ir isz wien pasistengti stabdyti anglijonis pietiniame Egipte ir neduoti jiems užimti Sudano. Abisinija į karę gal stumti 300000 sawo kareiwių; wisos gi czia anglijonų pajiegos ne siekia nė deszimtos to skaitliaus dalies. Ginklus Abisinijai suteiks Prancuzija ir Maskolija. Tokiu budu Anglijai prireiks ant syk kariauti su daugeliu prieszų; toliaus į karę gal įsikiszti ir tulos Europos wieszpatystės. Karė sziaip teip apstabdyta Europoj, gal užsidegti Afrikoj, kur wisos turinczios czia waldybas Europos wieszpatystės pasistengs Anglijos pajiegas pergalėti. Keno czia turės but wirszus, dabar negalima spręsti.

Jeigu jautiesi nesweiku, imk wieną CASCARETS, o iszgydys tawę, už 10 ir 20c.

Isz Lietuwos.

Nauji Maskolijos įstatai apie paszpartus.

7 d. Balandžio szių metų, Maskolijos wieszpatystės rodos likosi užgirti nauji įstatai apie paszpartus. Pagal naujus įstatus, wisi Maskolijos gywentojai, iszėmus Lenkijos, liekasi paliuosuoti nuo wisokių mokeszczių už paszpartus, žinoma, widurinius; paszpartus ir wisokius rasztus jie gauna be užmokesnio. Tokiu budu, paprastus paszpartus dawinės dykai; už paszpartines gi knigutes reiks mokėti tik 15 kap., taigi tiek, kiek jų atspaudimas kasztuoja. Gywentojai Lenkijos, taigi ir Suwalkų gubernijos lietuwiai, teiposgi swetimų krasztų pawaldiniai wienok isz to paliuosawimo iszskirti; užrubežiniai paszpartai bus iszdawinėjami teip kaip ir iki sziol buwo. Paliuosawimas tas siekia tik lietuwius Kauno, Wilniaus, Garteno gub., teiposgi latwius norinczius keliauti į Maskoliją; už paszpartus jie nieko ne reikalaus mokėti, už knigutes gi (ant kelių metų) užmokės tik 15 kap.

Sunkiai sumuszė.

Senelė 60 metų, ukinįkė kaimo Sultaniszkių, netoli Wilniaus, 9 wal. wakare, ėjo isz miesto namon; ant kelio, girioj, pawijo ją wienas ukinįkas to paties kaimo. Jam pasirodė, kad einanti moteriszkė yra tai jo giminaitė, kurios jis už ką ten nekentė. Apsidairęs, ar keliu nieks daugiaus ne eina, puolė prie senelės, kelis kartus sudawė jai su akmeniu per galwą ir teip sunkiai sužeidė, kad ji apmirusi puolė; paliko ją ant kelio, o pats parwažiawo namon. Gulinczią senelę ant kelio tik ant rytojaus užtiko, atwežė ją į Wilnių ir patalpino į ligonbutį. Apkulimai ėsanti labai pawojingi.

Rando dowana.

Maskolijos žemdarbystės ministerija nuo sawęs paskyrė ant dowanų ukinįkams už geriausius gywulius ir namų iszdirbimus, atgabentus ant dabar atsibuwanczios Wilniuje žemdarbystės parodos: wieną rankinę kulemają maszina, wieną czystijimui grudų maszina ir szeszis geležinius plugus. Tokios dowanos isztikro daug geresnės, negu apdowanojimas keliais arba ir keliolika rub., kaip tai iki sziol budawo.

Dideli beproczių namai.

Lietuwoj iki sziol nebuwo beproczių namų teip, kad iszėjus kam isz proto, sunku buwo jį kur nors patalpyti, labai daug reikėjo truso ir kasztų paneszti, kol jį kur nors priėmė. Wilniuje antai yra dalis dėl beproczių prie Sz. Jokubo ligonbuczio, bet czia galėjo patilpti wos kelesdeszimts žmonių, tuom tarpu wisoj Lietuwoj iszėjusių isz proto yra keli szimtai. Dabar maskoliszka widurių ministerija rengia didelius tokius namus, į kuriuos galėtų sutilpti, jeigu jau ne wisi, tai nors didesnė dalis Lietuwoj besitrankanczių beproczių. Ant to nori apwersti triobas po panaikintam stacziatikiszkam kliosztoriui Bokczwiecze, netoli Giliosios, Disnos pawietyj, Wilniaus gub.

Padegė žydų sinagogą.

3 d. Gegužio szių metų, 9 walandą wakare, kada buwo susirinkę žydai ant maldos, užsidegė medinė siena žydų sinagogos ant priemieszczio Antokoliaus, Wilniuje. Paszaukė ugnasargius, bet kol tie spėjo atkakti, ugnį užlieje pats žydai. Atkakęs prie ugnies policijantas Markauckas, apžiurėdamas degusią sieną, rado į tarpą lentų įspraustą skūdurą pawilgytą į kerosiną ir beweik jau sudegusį. Nėo tos wietos isztikro siena ir užsidegė. Matomai czia kas nors tyczia sinagogą padegė, bet kas tą padarė, iki sziol dar nesusekė.

Lenkų teisingumas.

"Ukinįkas" paduoda, kad neseniai sulenkėję Wisztyczio (Suwalkų gub.) mieszczionys, susitarę nuraszė pas Warszawos jeneral gubernatorių praszydami, idant prisakytu Wisztyczio bažnyczioj kas antrą nedeldienį sakyti pamokslus lenkiszkai. Jeneral-gubernatorius, gawęs tą praszymą, liepė Suwalkų gubernatoriui surinkti žinias apie Wisztyczio lenkus ir paskui, ant tų žinių pasirėmęs, dawė atsakymą praszytojams, kad bažnyczioj lenkiszka kalba yra nereikalinga: parapijoj gywena beweik wieni lietuwiai, o jei ir yra kiek lenkiszkai kalbanczių mieszczionių, tai tie gerai supranta lietuwiszkai. Ką gi lenkai sakytu, jeigu gywenanti Warszawoj lietuwiai pareikalautu, idant nors wienoje bažnyczioje butu sakomi lietuwiszki pamokslai? Warszawoj wienok lietuwių yra kur kas daugiaus, negu Wisztytyj lenkų. Matomai musų kraszto lenkeliai ir sulenkėję lietuwiai, stengiasi wisiems sawo kalbą primesti ir tuose stengimuose nesigėdi net kreiptiesi prie maskoliszkų waldinįkų. Isz to galima manyti, kad jeigu lenkai kokiu nors budu įgautu wėl waldžią ant Lietuwos, jie ne butų už maskolius geresniais.

Lietuwos ponai garbina carą.

Lenkiszki dwarponiai Garteno gub., ant parodymo sawo dėkingumo už nuėmimą nuo jų sprando kontribucijos mokeszczio, kaip pranesza maskoliszki laikraszcziai, nusprendė surinkti kapitalą, nuo kurio nuoszimczių nori parengti, wisokiose gubernijoj ėsancziose mokslainėse stipendijas wardo ciecoriaus Mikalojaus II. Ant to apwerėzia tiek, kiek iszneszė per pusę metų minėtos kontribucijos mokestis. Matomai musų lenkai dabar jau bucziuotu net purwiną caro koją; jie užmirszta, kad nuėmimas to mokeszczio tai ne kokia nors kiauliszko caro malonė, bet nuėmimas wienos isz daugelio jo neteisybių. Už tokius paliuosawimus nieks nepriwalo garbinti, tik stengtiesi, idant ir kitos carų neteisybės butu teiposgi nuo žmonių sprando nuimtos. Tų neteisybių Lietuwoj yra dar gana; taigi ar už jas žweriszkus carus garbina Lietuwos dwarponiai? Tie pats dwarponiai Mažrusijoj sudėjo net 100000 rublių, kuriuos nori apwersti ant parengimo maskolinimui mažrusių maskoliszkų mokslainių. Mat lenkai dwarponiai, kaip galėdami, stengiasi mynioti lenkų garbę, kuria jie teip priesz kitus puczіasi.

Numažinimas ugnapinigių.

Maskolijos widurių ministerija iszdawė įsakymą, idant gubernijaliszkos nuo ugnies asekuracijos draugystės Kauno, Wilniaus ir Witebsko gub. numažintu imamą už asekurawimą žmonių turtų mokestį: Kauno gubernijoj ant ½, Wilniaus gi ir Witebsko gub. ant pusės to, ką jose dabar žmonės moka. Ministerija tiki, kad sumažinus tą mokestį, daugiaus žmonių asekuruos nuo ugnies sawo turtus ir per tai, atsitikus gaisrui, mažiaus kentės padegėliai.

Žuwingumas Baltiko jurių.

Latwijos žwejai skundžiasi, kad Baltiko jurėse žuwys susimažino. Atsiszaukė jie į maskoliszką žuwių augintojų draugystę ir praszo, idant atkaktu Dras Grimm ant užtirimo prieżaszczių žuwių sumažėjimo ir jeigu tai galima, parodyti kelius, kaip galima jų daugias priweisti.

Iszeiwiai į Siberiją.

Daugelis lietuwių, ypacz isz Garteno ir Wilniaus gub., iszkeliawo į Siberiją, tikėdami ten laimę rasti. Rods sulyginant, lietuwių ne daugiausiai iszkeliawo; dangumas iszsikrauszczіusių į Siberiją iszeiwių buwo mažrusiai. Laimės ten wienok ne rado, daugelis, iszleidę ant kelionės daug skatiko, dabar wėl grįžta atgal isz anos maskolių garbinamos žemės. Maskoliszko rando laikrasztis, "Prawitelstwennyj Wiestnik", pranesza, kad per asztuonis mėnesius pereitų metų sugrįžo atgal 18120 žmonių, kurie buwo į Siberiją ant apsigywenimo iszkeliawę, taigi daugiaus negu 10% wiso skaitliaus iszkeliawusių. Žinoma, jeigu Siberija nebutų po maskolių waldžia, jeigu ten keliaujanti trauktu gerai apsirokawę, turėdami ant apsigywenimo pinigų, gal ir ne reiktu grįžti atgal ir gelėtu jeigu jau nepralobti, tai nors duoną ten rasti.

Arklių paroda.

4 dieną Sėjos, szių metų, prasidės miestelyj Lubczoj, Minsko gub. Naumiestėlio paw., ukinįkų arklių paroda; daugiausiai arklių tinkanczių ukinįkams prie darbų. Ant dowanų ukinįkams paskirta 300 rublių. Dwarponiai gi pinigų ne gaus; jiems kaipo dowanas už geriausius darbo arklius parodos parengėjai paskiria: wieną cidabrinį, du bronzinius medelius ir tris pagyrimo laiszkus.

Isz Balstogės.

Gywentojai Baltstogės (Bialostoko), Garteno gub., nuo seniai praszo maskoliszko rando, idant mieste parengtų moteriszką gimnažiją, kur jų dukterys galėtu mokintiesi. Turtingesni miesto gywentojai ant to pasukawo tuojaus 10000 rubl., miestas paskyrė 20000 rubl. Ar maskoliszkas randas norės isz sawo pusės pridėti trukstanczius?

Miestas sutarė jau su Kijewo elektriszka draugyste, kuri Baltstogėj parengs elektriszkus žiburius.

Gaisrai Wilniaus gub.

Pirmoje pusėje Balandžio mėnesio szių metų, Wilniaus gub. atsitiko isz wiso 26 gaisrai. Isz to skaitliaus užgimė: nuo ne atsargumo paczių padegėlių 7, nuo newalytų suodžių kaminuose 2, nuo padegimo ir nuo nesusektų priežaszczių 14. Wisuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 21071 rublių. 4 d. Gegužio užsidegė namai prigulinti katalikiszkai bažnyczіai Szwentėnuose ir beweik su wisu sudegė.

‖ Pagal paskutinį, neseniai pabaigtą Maskolijos žmonių suskaitymą iszpuola, kad Maskolija turi isz wiso 127 milijonus gywentojų. Pridėjus prie to Finlandiją, kurioj dabar suskaitymo ne buwo, iszpuls 130 milijonų žmonių wisoj Maskolijoj. Atskirose Lietuwos gubernijose dar skaitliai neapgarsyti. Isz miestų wienok pasirodė, kad Wilniuje, be kariaunos, buwo 159000 gywentojų; pridėjus prie to kariauną, iszpuls per 170000, taigi netoli tiek kiek Karaliaucziuje, kuriame yra 176000 gywentojų. Rygoj gi pasirodė 276000 gwa.

‖ Goldapėj, Prusų Lietuwoj, szeimynoj darbinįko Mazurkewycziaus, ne buwant wyrui namieje, motina iszėjo į miestą ko ten nusipirkti, namieje gi paliko 4 metų sunų ir 12 metų dukterį. Duktė ne ilgai iszkentė namieje, bet iszėjo pas kaimyną. Pasilikęs wienas butė, 4 metų sunus įpuolė į statinę su wadeniu ir prigėrė.

‖ Karaliaucziuje, apkaltintas už užmuszimą sawo numylėtinės, mėsinįkas Gudelis isz Possartų, sudo nuspręstas ant 5 metų kalėjimo, kalinyj pasikorė.

Juokai.

Pas dantu gydytoja.

— Katrą dantį jums skauda?— Paklausė gydytojas atėjusio su isztinusiu weidu.

— Isz tikro ne žinau—atsiliepė paklautas, bet palukėkite, eisiu namon ir paklausiu sawo paczios.

—o—

Wedėjas kalnuose: — Dabar eikte atsargiai; czia ne wienas jau sprandą nusisuko.

Wyras į moterį: — Eik tu pirma, mano mieliausia.

Isz Amerikos.

Stebuklinga ola.

Isz Roswell, N. Mex. raszo, kad czia žmonės nusiminę laukia swieto pabaigos: atsisako nuo wisokių pasilinksminimų, pardawinyczias uždarė teip, kad wisoki biznei pasiliowė. Priežastis to yra ta, kad Pecos klonyj mexikoniszki piemens užtiko olą, isz kurios girdėt giesmės ir muzika. Apie tą stebuklingą olą papasakojo jie atkakę į miestą ir pasakė, kad joje turbut aniuolai gieda. Ola ta yra deszimts mylių į wakarus nuo Roswell. Žinia ta sukrutino wisą miestelį, czia dabar jau nieks ne abejoja, kad turės užstoti swieto pabaiga.

Iszpradžių rods tam piemenų pasakojimui neįtikėjo, bet atsirado drasuoliai, kurie panorėjo isztirti. Jie nuėjo į piemenų parodytą wietą ir surado ne tik olą, bet ir girdėjo žingeidžią muziką ir giesmes isz jos widurio; giesmė ir muzika paskui pėrėjo į pažystamą melodiją wienos bažnytinės giesmės; iszrodė kaipi kad tą meliodiją griežtu cziela isz daugelio muzikantų susidedanti orkestra. Nė wiens isz atėjusių wienok ne dryso į olą įeiti, idant susekti, isz kur tie stebuklingi balsai iszeina. Jie sugrįžo atgal į Roswell ir su aszaromis papasakojo, kad wiskas, ką anie meksikoniszki piemens pasakojo, yra teisybė, kad jie girdėjo teiposgi puikią muziką einanczią isz po žemės. Szimtai žmonių kas dieną traukia dabar isz wisų aplinkinių prie tos stebuklingos olos paklausyti koncertų nežinomų po žeme giedanczių giesminįkų. Kas wienok po žeme tuos balsus gimdo, iki sziol nežinia; turbut negreitai to priežastis suseks, kadangi wisi bijosi į tą stebuklingą olą įeiti.

Užmusze lenką.

Mahanoy City, Pa. Angliszki laikraszcziai pranesza, kad wiename szulinyj rado lenko kuną. Negywėlis gulėjo szulinyj New Bostone per dwi sanwaiti ir žmonės isz jo sėmė wandenį. Wiena moteriszkė, semdama wandenį, užkabino su wiedru drabužius negywėlio ir jį isztraukė į wirszų. Koroneris, atėjęs ant tirinėjimo, užtėmyjo, kad negywėlis turėjo didelę žaizdą galwoje. Tasai lenkas prapuolė dar pereitą mėnesį: iszėjo isz namų atsiimti sawo uždarbį ir daugiaus nieks jo nematė; netoli szulinio radojo kepurę. Kaslink užmuszėjo, policija tiek susekė, kad jis isz czia iszwažiawo į New Yorką; turbut iszkeliawo į Europą, jeigu tik paweržtų pinigų ant to užteko.

Apwoge lenku bažnyczią.

West Hammond, Ind. 21 dieną Gegužio, nesugauti wagiliai per langą įsikraustė į lenkiszką bažnyczią, sudaužė cyborium, iszmėtė ant grindų indus, hostijas ir komunikantus; indus paėmė ir wėl per langą iszsineszdino. Wagilių iki sziol nesurado. Prabaszcziumi minėtos bažnyczios yra kunigas Fr. Byrger.

Dideli nelaime.

Newcastle, Pa. Pareitos nedėlios rytą sugriuwo didelis peczius liejinyczioj senatoriaus Hannos ir Cameronaso, sugriuwo wisą trioba ir užbėrė 30 darbinįkų, ant kurių, apart sugriuwusių sienų, iszsiliejo ir sutirpusi geležis. Wisi likosi sunkiai apkulti ir nuplikyti. Mirtinai sužeisti yra: darbo užweizėtojas Reis, Samuel Moody, Mike Petro, William Hanna, Joseph Love ir Frank Steard.

Tą paczią dieną užslinko žemė ant klojanczių szėnis geležinkelio Arcade Parke. Kada juos atkasė, Mikola Kurdy buwo jau ne gywas, o Petras Herynski teip sumankytas, kad turbut teiposgi turės mirti.

Paskendo laiwas.

Isz Cheboygan, Mich. ateina žinios, kad garlaiwys "Florida", iszplaukęs isz Chicago su jawais, ant ežero Huron paskendo su wisais taworais ir su žmonėms. Atplaukęs į Cheboygan laiwas "Carpenter", ant wandens, matė plaukinėjanczias wisokias dalis nuo susidaužusios "Floridos".

Urednykas pasisawino sau pinygus.

Cincinnati, Oh. Pereitą metą George Halson likosi czia paskirtas į sudo klerkus. Priesz tai szeszis metus buwo jis rekorderių Hamiltono pawietyj. Peržiurėdami jo knįgas, kaipo rekorderio, užtiko, kad jisai per szeszis metus prisisawino sau 60000 dol. Užtikę szelmystas senojo Halsono tarnystoj, griebėsi ir naujos wietos: czia peržiurėdami sudo knįgas, užtiko nedateklių 23454 dol. Į pusę metų tarnawymo sude, klerkas mat mažu nepasiganėdino. Kad griebti, tai jau griebti daug!

Perkuno užmuszti.

Radfield. Du waiku Augusto Muetzo, gywenanczio 12 mylių nuo czia, užmuszė perkunas. Audra czia pasibaigė debesų praplyszimu, kurisai daug pridirbo blėdies laukuose.

St. Paul, Miss. Į kruwą grįžtanczių isz mokslainės waikų trenkė perkunas. Užmuszė ant wietos du waiku, 5 gi apswaigino.

Užmusze paczia.

Randsburg, Col. Dowydas Davidson atkako czia isz Los Angelos pas sawo paczią, kuri su juom buwo pasimetusi ir Randsburge turėjo restauraciją. Norėjo ją prikalbėti grįžti atgal pas jį, bet kad moteriszkė ne sutiko, wyras iszsitraukė rewolwerį ir paleistu szuwiu užmuszė ją ant wietos. Užmuszėją suarsztawo; susirinkusių žmonių minios norėjo jį tuojaus lynczuoti, bet subėgę policijantai paėmė jį į sawo globą ir nugabeno į Mojave kalinį.

Užpuole ant seneles.

Pittsburg, Pa. Į gywenimą 100 metų senelės, Rebekos Carry, naktyj įsiweržė du wagiliai, kurie pagazdinę užmuszimu, pareikalawo, idant senelė pinįgus atiduotu. Ji atidawė 1 dol. ir pasakė, kad daugiaus pinįgų ne turi. Už tai užpuolikai baisiai ją sumuszė teip, kad nežinia ar galės iszgyti. Wieną isz užpuolikų senutė pažino ir dabar abudu yra jau policijos rankose.

Jures perplauke, baloj prigere.

St. Louis. 62 metų sodaunįkas, Henry Stigling, įpuolė į szulinį 330 pėdų gilų. Balso jo isz szulinio szaukenczio pagelbos gana ilgai nieks negirdėjo; paskui iszgirdo kaimynai ir nuleido jam wiedrą, bet Stigling negalėjo į jį įsikabyti. Sugriebė jis wienok wirwę, ėsanti ant wirszaus pradėjo traukti ir kada jau buwo wos ant wieno sieksnio nuo žemės pawirsziaus, iszsprudo wirwė ir jis wėl įpuolė į szulinį, kur jau ir prigėrė.

Iszgriowe su dinamitu namus.

Butta, Mont. Namai kastynių sawinįko, Fredo Andersono, likosi nesusektų piktadarių su dinamitu iszgriauti. Pats Anderson ir jo szeimyna wos spėjo iszsigelbėti. Sprendžia, kad dinamitą padėjo darbinįkai, kurie seniaus dirbo pas Andersoną, bet likosi nuo darbo praszalinti ir ne gawo sawo uždarbio. Mat tokiu budu darbinįkai atkerszyti norėjo už sawo skriaudą. Wertas papeikimo yra toksai atkerszyjimas, bet ne galima pagirti ir tokio darbdawio, kurisai palaiko sau darbinįkų uždarbį.

Laimingos mokintojos.

Užweizda mokslainės Canwodia, Topekoj, Kan. garsina, kad reikalauja waikų mokintojų. Keturios neseniai czia priimtos mokintojos jau isztekėjo, likosi isz wiso dwi, bet ir tos jau susižiedawo. Mums rodosi, kad mokslainės užweizdai ne ilgai reiks laukti, kadangi, kaip pasirodo, mokintojos greicziausiai iszteka, kad ta mokslainė tai merginų laimė. Gaila, kad lietuwaitės apsileido ir terp jų nėra tiek apsiszwietusių, idant galėtu mokintojomis tapti. Czia mat greicziausiai sau gerą wyrą galėtu sugriebti.

Perwažiawo geležinkelio trukis.

Geležinkelio trukis, bėgantis isz Chattanooga į Knoxvillę, netoli Mouse Creek, Ten., perwažiawo du kunu padėtus ant kelio rėlių. Turbut jie pirma buwo kokių ten žmogžudžių užmuszti ir paskui užmuszėjai ant rėlių juos padėjo.

Užberti.

Fort Wayne Ind. Miesto darbinįkai klojanti czia wandens traukimo dudas po žemę, likosi nuslinkusios žėmės užberti. Kada juos atkasė, trys darbinįkai: Dennis, Brown ir Christie buwo jau užtroszkę; wienas gi, Shechey, mirtinai sumankytas.

Praźuwo 16 žweju.

Providence, Mas. Atėjo czia žwejų laiwas "Joseph Johnson", kurisai ant jurių prapuldė 16 žwejų. Susėdę į waltis žwejai nuplaukė nuo laiwo ant žwejojimo, bet sugrįžo ne wisos iszplaukusios waltys, prapuolė ir 16 žwejų. Jieszkojo jų žwejojimo wietoj, bet nerado. Gal but, kad paklydo ir laiwo negalėjo surasti, bet ar priplaukė kur prie kranto, nežinia.

Bemažo ne užgime pesztynes terp pasiuntiniu.

Sringfielde, Ill. ant pasiuntinių szteto Illinois susirinkimo, be mažo ne užgimė musztynės. Isz pats ryto jau terp susirinkusių pasiuntinių traukėsi nesutikimai: wieton perkratinėti wisokius užmanymus, pasiuntiniai pradėjo koliotiesi. Tuojaus po pietų, pasiuntinys Nowak praszė balso, bet pirmsėdis ne daleido jam kalbėti. Tas dar labiaus nesutikimus pakėlė, pakilo pasintinių bute szauksmai, kuriuos galima buwo girdėt ir keletą ulyczių toliaus. Nowak wienok, nors kelis kartus reikalawo balso, bet wisgi jo ne gawo; atsikėlė todėl ir prisiartino prie kalbanczio Curlino. Republikonų pasiuntiniai mislyjo, kad jis nori kalbantį nustumti, pribėgo į pagelbą; už Nowaką stojo demokratai; pasidarė rikšmas, kokio czia turbut niekada ne buwo. Ant laimės wienok iki musztynių ne dačjo, kadangi terp pasiuntinių atsirado iszmintingesni, kurie pasistengė įpykusius pasiuntinius taikyti,

Audra.

Indianopolis, Ind. Smarki audra ir perkunija siautė ties miestu ir jo aplinkinėse. Wėtra užkilo neiszpasakytai smarki; perkunai trenkė be paliowos. Szteto namuose langai likosi iszdaužyti. Wėtra nuneszė daugybę stogų. Ant kertės Pratt ir Illinois ul. buwo parengta arklių ir szunų paroda. Wėjas sugriowė triobą parodos; susirinkę czia jos lankytojai nusigando ir pradėjo grustiesi; daugelis žmonių likosi sumyniotų arba teip apkultų; wienam waikinui nulaužė abi kojį; keletą moterų iszgabeno apmirusių.

Gaisrai.

Meridian, Mis. Užsidegė czia wisas Southern Hotel blokas ir su wisu sudegė; ugnagesiai ne įstengė ugnį apstabdyti. Blėdį ugnies padarytą skaito ant pusės milijono doliarų.

Toronto, Kanadoj. Sudegė czia didelės krautuwės John Caton Co. 30 ugnagesių wos spėjo pabėgti nuo griuwanczios sienos; yra wienok keli terp jų apkulti. Blėdį ugnies padarytą skaito czia ant 300000 dol.

Debesu praplyszimai.

Denver, Col. apskricziuose siautė smarki audra su debesų praplyszimais, nuo ko pasidarė czia toki twanai, kokių nuo seniai ne buwo. Wėtra ir ledai ėjo su audra, twanai pagadino kelius; nors audra buwo dieną, bet teip sutemo, kad toliaus trijų žingsnių ne galima buwo matyti. Perkunas trenkė į namus East Denver High School, bet žmonių neužgawo.

‡ Spiritistai szteto Indijanos rengiasi, mieste Anderson, įrengti kclegiją, taigi augszcziausią sawo mokslo įrėdnę. Bus tai pirmutinė tokia mokslainė ant wisos musų žemės. Spiritistų rods daug wisur, bet augszcziausios sawo mokslainės jie dar niekur neturėjo.

‡ Joliet Ill. Ant kelio į Lockport, wagonas elektriszko karo susimuszė su buggiu, kuriame sedėjo du broliai Kruegerai. Susimuszimas buwo smarkus, buggyje važiuojanti likosi ant wietos užmuszti.

‡ Lewiston, Me. Dirbtuwės "Caswel Mills" iszlekė į padanges, prie ko nekuri darbinįkai likosi užmuszti; yra diktai ir sužeistų. Dirbtuwė likosi su wisu sugriauta, prietaisos isznaikytos.

‡ Mascoutah, Ill. 70 metų farmerys, Georg Griesbaum, tapo netoli New Baden kiaulų užpultas, kurios jį teip sunkiai sukandžiojo, kad jisai nuo to ne užilgio ir pasimirė.

CASCARETS sudrutina kepenis, inkstus ir pilwa. Niekad neskauda. 10c.

Isz darbo lauko.

¶ Worcester, Mass. Skaitydamas lietuwiszkus laikraszczius radau pagarsinimus, buk Worcesteryj darbai eina labai gerai, Tuom tarpu tas wiskas ne tiesa. Žmonės isz bedarbių wietų skubinasi į Worcesterį, tikisi czia darką rasti, nes darbo iszlygas iszgiria tuli laikraszcziai, bet atważiawę pamato, kad tas iszgyrimas buwo melagingas: darbo niekur gauti ne gal, ant kelionės iszleidę paskutinius centus, baisų wargą kenczia. Todėl per laikraszti "Lietuvą" persergszcziu brolius lietuwius, idant darbo jieszkoti ne važiuotų į Worcesterį, nes beweik kiekwieną dieną dirbtuwės paleidžia szimtus darbinįkų ir dabar tik ketwirta jų dalis turi darbą, kiti labai geistų nors menkiausią ir mažiausiai apmokamą, bet ir tokių czia nėra.

Antanas Rinkewyczius.

‡ Pereitą sanwaitę Suwienytose Wieszpatystėse atsitiko 248 nusibankrutinimai; Kanadoj gi 37; pereitą metą, tą paczią sanwaitę, buwo jų: Suwienytose Wieszpatystėse 277; Kanadoj 28. Duno agentura apie darbo sanlygas szitaip atsilipia: wisose darbo ir prekybos dalyse žymiai pagerėjo ir reikia tikėti, kad toliaus pasigerys dar labiaus. Bankų operacijos, sulyginant su pereitais metais, pakilo ant 9%; Suwienytose gi Wieszpatystėse tik ant 2%; Chicagoj wienok jos ant 8, 5% mažesnės negu pereitą metą. Ant to pasirėmę, galime spręsti, kad isz wisų Amerikos krasztų, darbo ir prekybos sanlygos Chicagoj yra dabar niekiausios.

¶ Chicago. Skurų iszdirbinįczių darbinįkai Chicagoj sztraiką praloszė. 2000 sztraikierių darbinįkų stengiasi dabar gauti darbą ant kokių nors iszlygų. Dirbtuwių sawinįkai sako, kad jie nepraszalins nuo darbo nepriguliczių į unijas darbinįkų, straikuojanczių gi tik tiek priima, kiek atsiras wietų. Teiposgi žada numažinti darbinįkų uždarbį ant 10%.

Sztraikas darbinįkų Steamfiters organizacijos, turbut, teiposgi pasibaigs. Darbdawiai sutinka ant unijų reikalawymo, nori wien, idant unijos ne reikalautu pakėlimo užmokesnio už darbą iki 1 Liepos szių metų.

¶ Anglijoj anglių kastynėse dirba 640000 darbinįkų, kurie iszkasė pereitą metą 164000000 tonų anglių. Amerikoj gi tokių darbinįkų yra 363000, kurie iszkasė beweik tiek jau anglių kiek ir angliszki; taigi czia ant wieno darbinįko iszpuola beweik dusyk tiek. Uždarbis wienok amerikoniszkų kalnakasių nėra dusyk didesnis už uždarbį angliszkų; anglys gi Anglijoj pigesnės negu Amerikoj.

¶ New York. Meyer Schoenfeld, wadowas sztraikuojanczių kriauczių, apgarsino iszlygas, ant kokių kriaucziai sugrįž prie darbo. Reikalauja jis, idant darbinįkai dirbtu po 59 wal. ant sanwaitės ir kad užmokesnį gautu už nedelios darbą, o ne nuo sztukos, teiposgi idant darbai butu duodami tik prigulintiems į unijas kriaucziams. Užmokesnis už darbą turi but ant ‡ didesnis negu dabar.

¶ New York. Sztraikas siuwėjų czia, kaip rodosi, pasibaigs su ji pakėlusių nauda: daugelis didesnių fabrikantų ir pardawinyczių sutiko ant darbinįkų reikalawimo, todėl keli tukstancziai siuwėjų sugrįžo atgal prie darbo. Siuwėjai progresistai ir 4000 lietuwiszkų nusprendė paliauti dirbę nuo pradžios szios sanwaitės. Jiegu tik wisi eis isz wien, nėra abejonės, kad darbinįkai laimės.

¶ Danville, Ky. Darbinįkai Cincinnati Southern geležinkelio anglių kastynių pakėlė sztraiką. Kastynių sawinįkai norėjo numažinti darbinįkų uždarbį ant 15c nuo tonos iszkastų anglių, bet jie ant to nesutiko ir paliowė dirbę. Dirbo czia 1500 darbinįkų.

¶ Ishpoming, Mich. Neseniai czia su wisu uždarė keletą kastynių prie Mesake Range; isz kastynių Norie, netoli Ironwood, paleido 500 darbinįkų. Kastynės Menominee ir Marquette Range mažina teiposgi skaitlių dirbanczių darbinįkų.

¶ Cleveland, O. Kaip pranesza, Rockefeller iszdawė įsakymą, idant jo dirbtuwės suwisu ne dirbtų nedelioms. Nuo pusiaunaktų subatoj, iki pusiaunaktų nedelioj, ne wale szaukti darbinįkus ne tik prie darbo dirbtuwėse, bet ir prie laiwų isztusztinimo.

¶ Milwaukee, Wis. Pradeda czia dirbdinti naujas elektriszkų geležinkelių linijas; bus jų apie 100 mylių. Prasidės nuo Waukesha. Darbus paima Wiliam S. Reed & Co isz Chicago; kasztuos wiskas 2 milijonų doliarių.

¶ Detroit, Mich. Miestas pradėjo darbus ant padailinimo Palmer Parko, kur tuom tarpu 100 darbinįkų turi uždarbį. Idant suteikti paszelpą kuo daugiausiai žmonių, komisoriai nori kas keturias dienas mainyti darbinįkus.

¶ Pittsburg, Pa. Sztraikas darbinįkų stiklo dirbtuwių pasibaigė. Sztraikas tas traukėsi per tris metus. Isz 7500 darbinįkų, per ją laiką 12 apleido sztraiką, 400 pasimirė. Kasztawo jis darbinįkams 1 milijoną doliarų.

¶ Youngstown, Ohio. Darbinįkai malunų Andrews Bros & Co., nuo pereito panedėlio, pradėjo dirbti po 14 walandų ant dienos. Malunai tiek turi reikalawymų, kad negal wisko į laiką atlikti.

Boone, Ia. 1000 anglekasių anglių kastynių apie Milford, Fraser ir Lehigh paliowė dirbę todėl, kad kastynių sawinįkai numažino jų uždarbį.

¶ Nanticoke, Pa. Darbai kastynėse eina silpnai: dirba wos dwi, daugiausiai tris dienas ant sanwaitės. Wargas terp darbinįkų yra didelis.

¶ Peterson, N. J. 800 audėjų dirbtuwių Ashley & Baley, kurie iki sziol sztraikawo, sugrįžo wėl prie darbo.

Įkurituwės įnauju trukių

28 walandas in New Yorką; 30 walan. in Bostoną.

Nuo nedėlios, 30 Gegužio, Nickel Plate geležinkelio važiuos kas dien trys trukiai į ten ir atgal terpu miestų Chicagos, Ft. Wayne, Cleveland, Erie, Buffalo, New York ir Bostono. Važiuojanti ant szios linijos kas dien dauginasi teip, kad kompanija yra priwersta padauginti trukius ant sawo linijos.

J. Y. Calahan, Generaliszkas Agentas, 111 Adams Str. Chicago, Ill. reikalaujantiems duos wisa informacija, kaslink naujų trukių.

ISZ Lietuwiszku dirwu AMERIKO.

—o—

Skundėjai.

'Rytas' pranesza isz New Haven, kad antrą Welykų dieną, tenykszte Szwento Pranciszkaus lietuwiszka draugystė iszkėlė balių, ant ko prisipirko alaus ir kitokių daiktų. Kada paskui pradėjo dalyti alų norintiems atsigerti, netikėtai užėjo policistai, pardawinėjanczius alų suėmė ir nuwedė į sudnamį ir per tai baliaus parengėjai nužudė 100 dol. Salė mat neturėjo leisnio ant pardawinėjimo gėrymų, o Szwento Pranciszkaus draugystė turėjo prieszą, wieną jos buwusi sanarį, kurisai ir užwedė policiją. Denuncijacijos, kokios jos ne butu, yra bjaurios, bet isztikro, muszdamiesi į krutinę, paklauskime pats sawęs, ar mes stengiamėsi jas naikinti! Prieszingai, mes pats, lietuwių wadowai, jas platiname. Pažiurėkimė į musų laikraszczių korespondencijas, ar juose nerasime gana denuncijacijų ir tankiai isz syk motomai melagingų apskundimų. Ponai Didinskai ir jiems panaszus wisur sznipinėja pasislėpusių bediewių, bet nerasdami tikrų, griebia pirmą patiktą ir apskundžia priesz wisuomenę. Tuom pacziu, žinoma, atmoka ir jiems jų prieszai, wisur jieszkodami priežaszczių, kaip "diewuotus" įkasti. Kokią sėklą sėjame, tokius ir waisius renkame! Kitaip czia ir buti ne gal. Paniekinkime pats pirma wisokias denuncijacijas, iszmeskime jas isz laikraszczių skilczių, tąsyk tik turėsime tiesą peikti jų apsireiszkimus terp tamsuolių. Jie to isz musų laik raszczių juk mokinasi! Isz kitos wėl pusės, mums rodosi, kad parengėjams baliaus priderėjo žinoti, kad szinkuoti be leisnio yra uždrausta. Pinįgai už juos surinkti neina ant skriaudos wienos gywentojų dalies, kaip antai Maskolijoj randas daug jų apwerczia ant prispaudimo ne maskolių. Amerikoj mums rodosi, pinįgai už leisnius eina ant wisuomeniszko labo, todėl randą prigaudinėti, idant draugystės kasa pelnytu kelis doliarus, yra wisgi darbu nedoru ir peiktinu. Tokiu prigaudinėjimu wisuomenė liekasi nuskriausta. Maskolijoj antai, mes turime tiesą prieszintiesi waldžių padawadyjimams todėl, kad tie padawadyjimai ne dori, prieszingi teisingumui, kad sawo įstatais Maskolija mus skriaudžia. Amerikoj gi tuom motywuoti norą prigauti waldžią jau ne galima; stengimaisi todėl wisgi bus ne dori, peiktini.

Pamestas kudykis.

Pereitos sanwaitės pėtnyczioj, kaip paduoda "Vienybė", Pittstone, Pa. lietuwiszkoj bažnyczioj rado pamestą wieno mėnesio kudykį; rado padėtą sėdynėse, prie jo buwo prisegtas rasztelis, nepratusia prie raszto ranka raszytas. Raszanti, turbut motina, praszė lietuwiszkos parapijos kunįgo, idant jis waiką paimtu ir darytų su juom ką nori. Kunįgas Szedwydis atidawė jį į beturczių namus. Prie jo rastas rasztelis buwo raszytas lietuwiszkai, taigi ir waikas turbut lietuwės motinos, bet keno jis isz tikro, iki sziol nežinia.

Isz Arkanso farmų.

Pawasaris szį metą pas mus gražus; ant laukų awižos ir kiti jawai iszrodo labai gražiai; žieminių kwieczių mažai czia sėja, bet kas jų turi, ir tie iszrodo gražus ir tai teip, kad rodosi geresni ir negal buti. Kalbos buk Arkanso farmos turi newaisingą žemę yra neteisingos: žemė czia gera, tik wargas mums, kad mes, pradėdami farmerauti, pinįgų per mažai turėjome. Lengwas butu czia gywenimas, jeigu už žemę nors but užmokėta, mes gi pirkome žemę ant iszmokeszczio ir nežinome ar galėsime už ją iszsimokėti, ar ne.

A. Linauskas.

Apdegė waikas.

West Pittston, Pa. Mažas waikas lietuwio Podukaiczio, paliktas wienas namieje, sugriebė briežiukų dežutę ir braukydamas juos uždegė sawo drabužius, Kada ugnį užgesino, waikas teip sunkiai buwo apdegęs, kad į porą walandų ir pasimirė.

Atsiliepimas.

Atsiliepiu į brolius lietuwius seniai Amerikoj apsigywenusius, bent priesz 1869 metą, kad butu teip malonus, apraszyti sawo į Ameriką kelionę ir pirmus metus gywenimo Amerikoj ir tuos apraszymus man prisiųstu.

Malonėcziau, kad laiszkuose butu atsakyta ant szių klausimų: Kokioj wietoj ėsate gimę? Dėl ko isz tėwynės iszkeliawote—nuo kariaunos, ar dėl ko kito? Isz kur dažinojote apie Ameriką, gal jus kas į ten kwietė? Gal per nekurį laiką gywenote Prusuose, Pranczuzijoj ar Anglijoj? Apraszykite, jei buwo kas akywo jusų kelionėje? Kuom pirmiausiai Amerikoj užsiėmėte? Kur ir kaip gywenote? Kokį darbą dirbote? Ar buwo toj wietoj, kur jus apsigywenote, ir daugiaus lietuwių? Kokios jų prawardės ir isz kur jie buwo atkeliawę? Gal ką akywo apie juos žinote?

Apraszę wisą tą, prisiųskite apraszymus ant szito adreso:

Rev. J. Žilinskis,
P. O. B. 103. Mt Carmel, Pa.

Kiekwienas teip sako:

CASCARETS CANDY CATHARTIC yra tai stebukliegiausios gydykios szio amžiaus iszradimose, turi gardu smoka, gydo lagadnei ir tikrai inkstus, kepenis, pilwą ir ozystyja wisą sistemą, praszalina perzalimą, gydo galwos skaudejimą, drugy ir užkietejimą widuriu.

Pirk dežiutę C. C. C. sziadien, 10, 25, 50 centu. Randasi wisose aptiekose, ir iszgydymą gwarantuoja.

Isz wisur.

‖ Į Odesą, 20 d. Balandžio, atkako grekonis, Raftopulo, ir apsigyweno kambaryj N–15 hotelio "Imperial". Isz pradžių jis retai iszeidawo isz sawo kambario ir pas sawę nieko ne įleisdawo. Neseniai anksti jis iszėjo isz sawo kambario ir paėmė su sawim ir raktą ir daugiaus jau nepasirodė. Rytmetyj, sawinįkas aukszinių ir deimantinių daiktų pardawinyczios hotelio apaczioj, Silberger, atidaręs pardawinyczią, užtėmyjo, kad jo pardawinyczia apwogta, pinįgų kasa iszplėszta ir isz jos paimta 450 rubl., trys žemcziuginių karielių eilės wertės 5000 rubl. ir su tuom paimti ir raktai nuo didėsės kasos. Silberger szoko prie didėsės kasos ir persigandęs pamatė, kad ta yra tuszczia ir isz jos paimta deimantų wertės 70000 rubl. Paszaukė policiją. Atkakę policijantai susekė, kad wienoj szėpoj iszpjauta skylė, tokia jau skylė buwo ir sienoj isz Auderskio pardawinyczios. Policijantai subėgo į tą pardawinyczią ir rado lubose iszpjautą teiposgi skylę, o lubos tos buwo ties 15 nr. hetelio Imperial, kuriame ansai grekonis gyweno. Subėgo prie durų to kambario, bet jas reikėjo iszmuszti. Czia pasirodė po kamoda iszimtos dwi grindų lentos ir padaryta dideli skylė, per kurią grekonis wirwe nusileido į Audersko pardawinyczią ir isz czia iszmuszė skylę sienoje, prisigriebė į Silbergero pardawinyczią, isz kurios paszlawė aksinių iszdirbimų ir deimantų wertės 80000 rubl. Wagilius ne suimtas; policija praneszė į wisus parubežinius miestus apie wagystą ir iszsiuntinėjo apraszymą ano grekonio. Gal pasiseks jį suimti.

‖ Nachiczewaniuj, ant upės Dono, pietinėj Maskolijoj, atsitike dideli nelaimė. Darbinįkų užweizėtojas wilnų mazgojimo įrėdnės Melinkowo, Staniszewski, kėlė darbinįkus per upę į dirbtuwę ir nors buwo didelis wėjas, wieton 10, susodino į waltį 30 su wirszum darbinkų, daugiausiai jaunų mergaiczių nuo 16—20 metų, teip kad buwo czia wos tiek ruimo, kad jos susikabinusios galėjo stowėti. Darbinįkės rods baidė prieszta rauti ir nurodė pawojų, bet Staniszewski, pagazdinęs pawarymu nuo darbo prieszta raujanczias, greitai jas nutildė. Tuloms truko wietos waltyj, tos sustojo ant jos krasztų. Wos perwažiawo Doną ir įwažiawo į prudą, ant kurio buwo wilnų plowimo wieta, į waltį pradėjo werztiesi wilnys. Nusigandusios merginos isz iszgaszczio szoko į wandenį ir griebėsi walties krasztų ir ją apwertė, wisi iszpuolė, o wieta buwo beweik ant 5 sieksnių gili. 20 žmonių spėje iszgelbėti, bet dewynios merginos ir trys wyriszkiai prigėrė, o terp tų ir tas, kurisai tą wisą nelaimę padarė, taigi darbo prižiurėtojas, Staniszewski. Staniszewski mat gerai mokėjo plaukti, iszwirtus walcziai, jis wandenyj persirėdė ir plaukė prie kraszto, bet už kaklo užsikabino jam wiena isz skęstanczių darbinįkių, kuri ir ji į gelmę patraukė.

‖ Europoj daugiausiai patžudyszczių atsitinka Saksų žemėj, nes po 35 ant kiekwieno 100000 gywentojų; antrą wietą užima Danija, kur ant to paties gywentojų skaitliaus iszpuola po 25 patžudystės. Patžudystės Europoj wisur pradeda didintiesi; pasididinimą jų stato ant pasididinimo terp žmonių girtuoklystės. Tas wienok neteisingas, kadangi paweikslan, Wokietijoj arba Anglijoj, kiekwienas to kraszto gywentojas iszgeria po 12 kwortų spirito, Danijoj gi iszpuola po 11 kwortų, bet paskutinėj daugiaus buwo patžudyszczių. Swedijoj patžudystės teiposgi pasidaugino, bet girtuoklystė sumažėjo. Terp patžudžių Danijoj pereitą metą buwo: 78% wyriszkių, o tik 22% moterų. Daugiausiai patžudyszczių (netik Danijoj, bet wisur) ateitinka pawasaryj; isz patžudžių 33% buwo ukinįkų kaimieczių.

‖ Laikrasztis "Odeskyj Listok" sziteip apraszo duoną, kurią

minta daugelis kaimieczių Chersoniaus gubernijoj, kurią pereitą metą atlankė neužaugimas laukuose, todėl czia gywentojai badą kenczia. Laikrasztis sako, kad ta žmonių duona baisi, tai ne duona, bet kokia tai jouda žemė arba molis, kur primaiszyta kiek klynių, ir szmoteliai tamsaus purwo su supjaustytais sziaudais ir dar su kokiais ten newalgomais daigtais; žodžiu sakant, tokios duonos ne tik žmonės, bet ir gywulys, nesigriebs. Nežiurint ant tokio wargo, dar pawietinės waldžios paliowė dawinėjusios baduoliams paszelpą. Toks mat padėjimas caro pawaldinių. O ką weikia caras? Jis už milijoną nuo žmonių priluptų pinigų pirko kraitį tekancziai Montenegro kunigaikszczio dukterei! Jis milijonus iszleidžia ant užlaikymo sznipukų pulkų!

‖ Mieste Lodz, Petrokowo gub., Lenkijoj, fabrikantas Steigert dawė wietinėj masziuų dirbtuwėj Gołdamero padirbdinti garinį katilą. Katilą tą įmuryjo ir padirbusi jį dirbtuwė norėjo iszbandyti. Ant bandawonių atėjo monteris maszinų dirbtwės, Steigert, jo dirbtuwės direktorius Pohl, inžinierius Seider ir keletas darbinįkų. Kaip tik wienok katilą įkurė, paleido maszinas, jis expliodawo ir sutruko į-szmotus, szmotai iszlakstė į wisus krasztus. Wienas lekiantis szmotas užmuszė ant wietos darbinįką Stupniaką, kurisai sėdėjo kampe ir walgė pusryczius, sužeidė sunkiai kitą darbinįką, Malinowskį, direktorių dirbtuwės Pohlą, inžinierių Seiderą; pacziam gi dirbtuwės sawinįkui Steigertui su wisu nutraukė kojas teip, kad tasai į porą walandų ir pasimirė.

‖ Isz Nižnenowgorodo raszo: 15 dieną Balandžio, paleidus ledams ant Wolgos, netoli Nižnenowgorodo užtėmyjo ant lyties plaukiantį waiką 8 metų, kurisai, bėginėdamas ant lyties, szakėsi motinos. Keletas wyriszkių susėdo į walteles ir iszplaukė gelbėti ana waiką, bet tą stabdė plaukinėjanczios lytis, ant galo gelbėtojai prisigriebė prie lyties, kur buwo pusiau suszalęs waikas. Jis wienok nesidawė galbėtojams paimti, tik bėgiojo ant łyties ir szaukėsi motinos. Ant galo wienok jį paėmė ir atgabeno ant kranto; nugabeno į hotelį, kur apszildė ir pawalgydino. Isz kur yra tas waikas, nežinia; nuo jo wien tiek dažinojo, kad jis ant lyties iszbuwo dwi naktis. "Du syk buwo tamsu", atsakė waikas. Turi jis nuszalusias kojas ir rankas, todėl patalpino jį į ligonbutį.

‖ Mieste Shanghai, Chinieczių žemėj, chiniecziui Ah Sin jo giminės baisią parengė mirtį. Ah Sin turėjo mat palinkimą prie kazyrų ir užtai jis kelis kartus buwo waldžių nubaustas, bet loszimų neliowė. Jo skolas turėjo iszmokėti giminės, ant ko reikėjo apwersti beweik wisus jų turtus. Todėl mandarinai liepė jį suimti ir atidawė jį giminėms ant nubaudimo. Tie isztikro tikrai chiniszku budu jį ir nubaudė. Pirmiausiai sulaužė jam su wisu rankas, paskui baisiai sumuszė su bambuso lazdoms, ant galo pririszo prie stulpo, suszaukė daugybę gywentojų ir tie mėtė į pririsztą mažus ekmenėlius teip ilgai, kol tas ne iszleido sawo dwasios. Kuną atidawė paskui waldžioms.

‖ Persijos sostapilėj, mieste Teherane, sugriuwo moterų maudynių namai ant besimaudanczių moterų, kurių czia buwo apie 100. Kiek czia moterų prażuwo, negalima tikrai žinoti, nes užgriuwusių nieks nesistengė gelbėti; po griuwėsiais buwo lygiai užmusztos isz syk, kaip ir tik užgriuwusios bet ne užmusztos. Pagal persų tikėjimą, uždrausta wyriszkiems pamatyti nuogą moteriszkės kuną, taigi waldžia uždrandė griuwėsius ardyti, nes besimaudanczias czia užgriuwo nuogas. Galės tą padaryti tik po kokių 30 metų, kada kunai suwisu supus ir liks tik kaulai. Jeigu ne tasai tikėjimiszkas uždraudimas, gal butų galėję pusę arba daugiaus užgriuwusių czia moterų iszgelbėti, o dabar prażuwo czia ir gal su wisu sweikos, bet tik griuwėsių užbertos.

‖ Wokietijos konsulius Aleksandrijoj, Egipte, apskundė į sudą iszleistoją wieno arabiszkoj kalboj iszeinanczio laikraszczio už įžeidimą wokiszko ciecoriaus garbės. Ar Maskolijos konsuliai nepanorės megždžioti Aleksandrijos wokiszką konsulių, kadangi Maskolijos waldono darbai užrubežių laikraszcziuose labiausiai yra peikiami ir iszjuokiami, teisybę sakant, tie jo darbai isz tikro yra turbut kiauliszkiausi: nėra gal ant swieto nė terp laukinių waldonų kito, kurisai teip ne teisingai waldytu sawo kraszte, kaip waldo Maskolijos carai. Turbut nieks isz jo tarnų nedrys kreiptiesi į sudą ant apgynimo jo garbės, kadangi per sudą tik dar labiaus apsigarsytu carų kiauliszki darbai.

‖ Isz Wiborgo, Finlandijoj, raszo: neseniai ant farmos Strembergo, netoli miesto, naktyj įsikraustė wagilius. Ant kiemo czia buwo didelis ožys, kurisai tuojaus ir puolė prie wagiliaus. Tas negalėdamas nuo jo iszsigelbėti, kadangi ožys laikė wagį drucziai prie sienos priespaudęs, szaukėsi pagelbos. Kada sukilo farmerio tarnai, pamatė, kad ožys drucziai prie sienos prispaudęs stumdė aną wagilių; drabužiai jo buwo sudraskyti, rankos su kruwintos. Taigi czia mat ožys apsaugojo namus nuo iszplėszimo.

‖ Į namus ukinįko Skibos, kaime Wodzierady, Petrokowo gub., Pietinėj Lenkijoj, įsiweržė gerai apsiginklawusių plėszikų pulkas. Wienas isz jų įlindo į butą per iszimtą langą ir paskui, atidaręs duris, įleido ir kitus, lauke ėsanczius sawo taworszczius; prisikėlė miegantį Skibą ir jo moterį ir reikalawo pinigų. Skiba pasakė, kad pinigų ne turi; wagiliai pradėjo jį muszti ir muszė teip ilgai per galwą, kol galwa nesuskilo. Paskui iszmuszė duris szėpos ir radę joje porą szimtų rublių, su tais pinigais iszsineszdino.

‖ Isz Warszawos raszo: pas wieną ligonę buwo pakwiestas gydytojas, kuris apžiurėjęs ligonę, paraszė receptą, su kuriuom ir nuėjo į aptieką parsineszti waistų. Kaip tik juos parsineszė ir užgėrė, ligonei pasidarė dar niekiaus. Paszaukė wėl gydytoją, kurisai susekė, kad ligonė nusinuodino. Padarė analyzą waistų ir susekė, kad aptiekorius paklydo: wieton gydytojaus užraszytos kodeinos, jis pridėjo į waistus strichninos. Moteriszkė nuo tų waistų ir pasimirė.

‖ Miestą Gžatsk, Smolensko gub., neseniai naktyj netikėtai užliejo wanduo. Wanduo prikėlė mieganczius isz lowų; pasirodė, kad wisos miesto ulyczios, iki pats widuriui, buwo ant 2 mastų giliai wandens apsemtos, Truko walczių ant gelbėjimo apsemtų namų gywentojų, o czia wanduo wis dar kilo augsztyn, apsėmė pardawinyczias ir namus miesto pakraszcziuose. Ar prażuwo ir kiek prie to žmonių, dabar dar nežinia; prigėrė wienok beweik wisų miesto gywentojų gywuliai.

‖ Miestelyj Kantakuzowe, Nikolajewo pawietyj, pietinėj Maskolijoj, atsitiko žydų musztynės: beweik wisą miestelį isznaikino įdukę ant žydų krikszczionys ukinįkai aplinkinių kaimų. Wisi žydiski kromai likosi iszdaužyti, o taworai isz jų sunaikyti; iszliko wien žydų sinagoga. Stengėsi įnirszimą kaimieczių stabdyti wietinis popas, bet ir jį ukinįkai sumuszė.

‖ Ant geležinkelio linijos iszkastas, ilgio wieno wiorsto, tunelis, netoli Montmedy, Prancuzijoj, užgriuwo bėgantį į Paryžių geležinkelio trukį. Ant atkasimo reiks mėnesio laiko. Tunelį tą, laike karės 1871m., buwo prancuzai tyczia iszgriowę, paskui paramstė tik sziaip teip wirszų ir tai matomai nė twirtai, jeigu jis dabar užgriuwo bėgantį trukį.

Ant priemieszczio Montmartre, Paryžiuje, 54 metų maskolius panorejo badu nusimaryti. Užsidarė jis sawo gywenime ir nieko pas sawę ne įsileido. Kada po 24 dienų jau susilpnėjo, namų gaspadinė užtiko jį ant lowos wos gywą, iszdžiuwusį ir iszbadėjusį. Paszaukė gydytoją, kurisai ir iszgelbėjo maskolių nuo mirties.

‖ Berlyne, strielczius Krueger rodė sawo moksląszaudymo, žinoma iszsipirkusiems bilietą žmonėms. Uždėjo sawo seserei obuolį ant galwos ir stowėdamas atbulas, norėjo tą obuolį su kulka numuszti; szuwis wienok pataikė ne į obuolį, tik į kaktą strielczius sesers ir užmuszė ją ant wietos.

‖ Berne, Szweicarijoj, maskoliszkas studentas, Wladimir Niczewo (prawardė matomai iszmislyta) nuėjo į maudynę newa iszsimaudyti, bet wanoje su britwa perpjowė sau gyslas. Kada jį surado maudynių tarnai, geibėti buwo jau per wėlai.

‖ Į Brino (Morawijoj, Austrijoj) gidinyczią atgabeno jauną, 21 metų czechę, Marįją Krczl, isz netolimo kaimo Uržinow, kuri, norėdama nusižudyti, su pawogta britwa nusipjowė sau nosį. Nežinojo mat margina, ką reikia pjauti, idant nusižudyti.

‖ Japonietis, buwęs policistas Tsudo Sanzo, kurisai, atsilankius į Japonįją dabartiniam maskoliszkam carui, bandė ant ulyczios jam galwą nukirsti, bet tik sunkiai sužeidė, pasimirė dabar kalinyj. Jisai paskutiniuose laikuose su wisu atsisakė nuo walgio ir pasimirė isz bado.

‖ Prusų prowincijoj Szlezijoj siautė neiszpasakytai smarki audra su ledais ir su lytumi. Daugelyj wietų atsitiko debesų prapyszimai, kurie labai daug pridirbo blėdies; daugiausiai nukentė apskricziai Greiffenberg ir Liebenthal.

‖ Netoli Szerburgo, Prancuzijoj, ant prancuziszko kariszko laiwo "Hoche", isziro barijera ir keletas jurinįkų supuolė į žemai kybanczias waltis, o wienas į jures. Wienas jurinįkas užsimuszė, trys gi likosi sunkiai sužeisti.

Pamėgink naują 28 walandų trukį į New Yorką.

Nickel Plate geležinkelis yra dabar per wisus pripažintas už geriausią, ir nedėlioj, 30 Gegužio bus inkurtuwės tos linijos naujo trukio terp Chicagos ir rytų. Trukiai puikiausiai įrengti, su miegojimo wagonais iszwažiuos isz Chicagos kas dien 10:35 ryto, 3:05 po pietų ir 10:15 wakare. Ant trukių wisu keliu yra tarnai, aprėdyti uniformose, kurie ant kiekwieno pareikalawimo patarnaus važiuojanczioms. Trumpu laiku ir už pigią prekę galima ant szios linijos pasiekti wisus rytinius miestus.

Apie gersnę informacija atsiszaukite arba adresuokite į J. Y. Calahan, Generaliszka Agenta, 111 Adams Str. Chicago, Ill.

Arba H. Thorne, C. P. & F. A., 111 Adams Str. Chicago, Ill.

Lietuwiszkas Pikniks

Draugystės Sz. Juozapo isz Melrose Park, Ill. bus Nedelioj, 30 Gegužio, 1897. darže Gaden, kertė Madison st. ir Desplaines ave. Harlem, Ill. Prasidės 10 walandą ryto, ir trauksis iki 8 wal. wakaro. Įženga ant piknįko tik 25c. Harlem yra tai priemiestis Chicagos, apie 10 mylių į wakarus, prie pat Madison ul. Isz wisų pusių miesto galima į ten dawažiuoti sztritkariu tik už 10c. Tegul ima sztritkarius Madison ul. o dawažiuos net į wietą. Ant pikniko grajis puiki muzika ir bus kitos gražios zabowos: deltogi szirdingai užpraszome wisus lietuwius ir lietuwaites atsilankyti. Su guodone

Komitetas Dr-tes Sz. Juozapo.

Didelis Balius!

Boston, Mass. Dr-tė D. L. K. Witauto turės didelį balių ant naudos emigrantų namo, 31 Gegužio, 1897m., salėje Caledonia, po nr, 45 Eliot Str., Boston, Mass. Prasidės 2 walandą po pietų ir trauksis iki pusiaunaktų. Įženga wyrams $1.00, o merginoms ir moterims 50c. Wisoki gėrymai bus už dyką. Dėltogi szirdigai užpraszome wisus lietuwius ir lietuwaites atsilankyti.

Su guodone, KOMITETAS.

Gromatos ant paczto.

54 Balesikonis Rafol	192 Orzon Joseph
74 Corydn Th o	194 Panos Peter
88 Enulis Merthi	200 Pimowski I.
101 Genserowicz W.	201 Pisauk Vladimir
134 Jagelski Stanislaus	205 Rastis Jozef
136 Jaknuz Makina	210 Riemskiewitz Feliks
138 Jurie Micke	212 Romanowicz Anton
140 Kaduschewitz M.	247 Sztudawa Wojciech
154 Kasiul Jedrej	248 Szydlowski George
156 Krishchiunas A.	249 Taraszka Wojciech
158 Kulikaski Andrej	251 Tonis Johann
172 Luksis Franc	253 Votruba Karl
176 Mazena H.	256 Wasilewki Adam
190 Nuger S.	269 Zielowzynski John

GEOGRAFIJA

Jeigu pasakytume, kad visas žemės pavirszius, kalnai, uolos ir akmens trupa, tas gal jums pasirodytu teip žingeidus, kad bandytumėte persitikrinti, ant kiek tiktai galima. Prisižiurėkite senoms trioboms, paminklams, tėmykite uolas ir jurių krantus, jeigu tik jusų kraszte jie yra. Pamatysite, kad apaczioj uolos ant žemės voliojasi szmoteliai uolos, akmenėlių, kurie nupuolė ant žemės, nutrukę nuo uolos ir po szaltai žemiai atrasite ir szwieżius ženklus ant uolos, pamatysite, kad nuo jos nutrupėjo nauji szmotai. Užtėmyję tokį atsitikimą jusų apgyventuose krasztuose, galėsite spręsti, kad ir kiecziausios uolos, nors jos teip drutos iszrodo, truksta ir trupa kaip ir paprastos minksztos žemės grumstas. Vienu žodžiu, kur tik uola yra po oro įtekme, teip kaip ir triobos žmonių rankomis statytos, trupa, genda. Pažiurėkime dabar, kokiu budu ir kodėl tas atsitinka.

Pirmiausiai atsimykite, ką kalbėjome apie ypatybes anglerugszties ir kitokių rugszczių. Atmenate gal, kad lytų vanduo paima isz oro dalį anglerugszties, ją sutarpina ir kad tasai vanduo, įsigerdamas į žemę, gal labiaus įsigraužti į uolą. Tas pats bus su lytaus vandeniu lygiai stovinczių, kaip plaujanczių uolas ant žemės pavirsziaus ėsanczias. Vanduo toksai isz palengvo sutarpina tas uolos dalis, kurias gal su savim paimti. Tulos uolos, kaip antai kalkių akmuo, su visu sutirpsta, kitų vėl uolų sutirpsta tik medega jungianti dalis ir kaip tik sutirpo, visa uola sutrupa, pavirsta į paprastą žemę arba į pieską, kurią vanduo nusigabena. Viena todėl isz prieżaszczių, kurių dėl uolos trupa, yra anglerugsztis sutirpusi lytaus vandenyj.

Apart to ir oxygenas oro, esantis teiposgi nupuolusiame su lytum vandenyj, ne mažai prisideda prie uolų trupinimo. Jeigu mes padėsime ant oro geležies szmotą, jeigu tik oras bus dregnas, tai pamatysime, kad po tulam laikui tas geležies szmotas užsidengė rudimis. Gerai žinote, kad po ilgesniam laikui rudys su visu pergraužia geležies sztangą. Rudys yra tai kunas ne vienodas, bet sudėtas: suisdeda jis isz oxygeno ir geležies. Darosi jis tolaik, kolaik geležis yra czysta, nesurudijusi, kadangi kaip tik nenumazgosime vieną rudies eilę, tuojaus užsideda kita, nes vėl geležį naikina oxygenas. Tas, kas atsitinka su geleže arba su plienine peilio geležte, tas pats atsitinka ir su tuloms uoloms, nors czia oxygenas ne naikina jų teip greitai, kaip geležies. Uuolos tos vienok po įtekme oxygeno teiposgi rudyja. Ant jų pavirsziaus pasidaro uolos rudžių eilė; kaip tik ją nunesz lytų vanduo, tai naują uolos eilę vėl užgriebia oro oxygenas ir teip kaip geležį, vėl įgraužia ir naikina.

Ant galo reikia pridurti, kad uolas ir visą žemės pavirszių trupina teiposgi szaltis. Gal užtėmyjote, kad laike didelių szalczių dudos vandens traukimui, teiposgi visoki stotkai su vandeniu truksta nuo virsziaus apaczios link. Prieżastis to apsireiszkimo yra vandens ypatybė: vanduo szaldamas skecziasi, užima didesnį ruimą. Ledas užima didesnį ruimą negu vanduo, isz kurio jis pasidarė. Todėl besidarydamas ledas spaudžia szonus stotko, arba kanalų kuriuose susirinkęs; szonai nuo to spaudimo truksta, jeigu jie ne ant tiek druti, idant galėtu iszlaikyti visą vandens spaudimo pajiegą.

Matėte jau, kaip lengvai vanduo persisunkia per žemes ir uolų eiles. Ir kiecziausios uolos turi skylutes, į kurias susirenka vanduo. Todėl tai rudenyj ne tik žemė, bet ir uolos turi daug dregnumo; užtojus szalcziams, vanduo susirinkęs akmenų skylutėse užszala. Prie to kiekviena vandens dalelė szaldama užsilaiko teip jau, kaip ir vanduo dudose arba stotkuose. Nėra czia nė jokio skirtumo ar vanduo yra stotke, uolų plysziuose, arba terp uolos ir žemės dalių: szaldamas jis stengiasi iszskėsti sienas duobutės, kurioje szala.

Jeigu prisižiurėsite keliui po didelių szalczių, pamatysite, kad maži akmenėliai likosi isz gilesnių vietų į virszų iszstumti ir kad visas kelio pavirszius užsidengė dulkėmis. Szaltis iszskirstė pieskos grudelius ir molio daleles; sutrupino jas kaipi grustuve. Todėl tai, kaip matote, szaltis palengvina žemdarbio darbą, trupina žemę ir padaro ją tinkanczia augmenų augimui. Szalant uolai, szala ir vanduo susirinkęs plysziuose ir duobutėse ir todėl drucziai spaudžia krasztus uolos. Dalys, isz kurių yra uola, berods drucziaus susijungusios terp savęs negu dalys dirbamos žemės, todėl jos labiaus gal prieszintiesi szalanczio vandens spaudimui. Žinoma, kad skylėtos uolos, arba tokios, į kurias daugiaus vandens susirenka, smarkiaus buva szalanczie vandens naikinamos ir tokios ne gel tai vandens pajiegai prideranczias pasiprieszinti. Suskilusias uolas, arba tokias kaip antai pieskinis akmuo, greitai sutrupina. Szaltis naikina vieną po kitai jų eilę, arba naikina sujungimą terp savęs dalelių, kurias paskui vanduo pagriebia.

Vanduo suszala ne tik terp dalelių, isz kurių susidėjusi uola, bet ir visuose jos plysziuose. Gal patėmyjote uolose arba akmenų skaldynėse, kad per uolas arba akmenis bėga tamsesni bruksznial, besitesianti nuo virszaus apaczios link; paprastai uolos ir akmens truksta iszilgai tų bruksznių paveiksle keturkampių stulpų. Apie tuos bruksznius jau paminėjome, kalbėdami apie kelius, kokiais lytų vandens prisigriebia į žemės gilumą. Numanote, kad jeigu plysziai yra siaurucziai, tąsyk juose ne daug vandens susirenka, bet nuolatai jie didinasi ir juo toliaus, juo daugiaus juose vandens susirenka. Kiekvieną kartą, kada tik vanduo szala tuose plysziuose, besidarantis ledas stengiasi tuos plyszius iszplatinti. Po kelių žiemų ledas įstengs ant galo sziek tiek juos iszplatinti, tąsyk jau į juos subėgs daugiaus vandens ir jam szalant, jau ledo pajiega bus didesnė, teip kad ant galo ledas nuskels visą uolos dalį. Jeigu tas atsilieka ant uolos pavirsziaus, tai nuskilusi dalis atsiskiria ir nusirita į apaezią.

Ant augszcziaus stovinczio paveikslėlio parodyta, kaip trupa uolos. Uuolos tos, kaip matyt, suskilusios; plysziai nuolatai vis labiaus sketėsi ir ant galo dideli szmotai nukrito ir tie toliaus sutrupėjo į mažesnius. Szaltuose krasztuose, po kiekvienai szaltai žiemai daug uolų suskyla.

Paveikslelis 14. Trupejimas uolu.

Apart anglerugszties, oxygeno ir szalczio yra dar ir kitokios prieżastys, kurių dėl trupa žemės pavirszius: žinote, paveikslan, kad sziltoje vasaros dienoje, saulės spinduliai įkaitina uolos pavirszių, naktyj gi vėl jos žudo umai savo szilumą per spinduliavimą, taigi dieną uolos skecziasi, naktyj gi raukiasi, susitraukia. Toksai skėtimasi ir susitraukimas, kokį gimdo persikeitimas temperaturos, silpnina susijungimą terp savęs dalelių, per tai uolos trupa, arba nuo jų nuskyla czielos eilės viena po kitai. Sausuose krasztuose sziluma ir nupuolimas temperaturos naikina uolas greitai. Vėjas prie naikinimo uolų teipjau prisideda: jis nunesza smulkias nutrupėjusias daleles ir nesziodamas pieską, kuri susiduodama į kietą uolų pavirszių, iszmusza ant uolos duobutes ir tokiu budu prisideda teiposgi prie jų naikinimo. Pieska Sacharos ir kitų didelių pieskynų pasidarė isz sutrupėjusių uolų, sutrupėjimą tą pagimdė žymus skirtumas terp dienos ir nakties temperaturos; paskui gi vėjai czia sunesziojo į vieną vietą tų sutrupėjusių uolų daleles.

Matote todėl, kad uolos padaranczios žemės plutą, dėl visokių prieżaszczių, persikeiczia ir trupa. Kiecziausias akmuo kaip ir minkszcziausias turi ant galo sutrupėti. Ne visi vienok vienaip genda ir sutrupa. Jeigu prisižiurėsite sienoms senų triobų, pamatysite, kad ne visi tos sienos sudėtiniai akmens lygiai sugedo. Vieni akmens sugedo labai mažai teip, kad to sugedimo beveik ne galima užtėmyti, kiti beveik su visu sutrupėjo. Tas, ką patėmyjome ant senos triobos, yra gamtoj: vienos uolos trupa greicziaus, kitos gi labai isz palengvo.

Ne vienas gal czia užduoti klausymą, kokiu budu pavirsziai kietžemių gal sunykti? Svietas rodosi teip gražus, kad net ne norite tikėti, idant kokia nors pajiega drystu tą svieto gražumą naikinti. Tas vienok trupėjimas žemės pavirsziaus yra reikalingas, per tokį trupėjimą žemė darosi geriaus tinkanczia augimui augmenų, gyvenimui visokių sutvėrimų ir žmonių. Isz sutrupėjusių uolų ir akmenų pasidaro vaisinga žemė tinkanti javų auginimui, o nuo to juk paeina gyvulių ir žmonių gyvenimas.

Kas pasidaro su dalelėms sutrupėjusių uolų ir kaip pasidaro waisinga žemė?

Paimkite saują žemės nuo sukastos lysvės ir gerai jai prisiziurėkite. Isz ko susideda ta žemė? Matote czia szmotelius sutrupėjusių akmenų, daleles pieskų ir molio ir trupučį augmenų szaknelių; tamsi parva tos žemės paeina nuo puvanczių augmenų ir gyvulių dalelių joje įsimaiszusių. Pažiurėsime, kaip tie augmens ir gyvuliszkos medegos toj žemėj atsirasti galėjo.

Grįžkime vėl prie to, ką kalbėjome jau apie gedimą ir trupėjimą kietžemių. Tą vadina purpėjimu; isztikro, nors uolos nuolatai trupa ir per tai darosi vis mažesnės, vienok kiekybė medegos, isz kurios pasidarė musų žemės pavirszius, pasilieka vis ta pati, jos neprapuola nė mažiausia dulkė. Medega, isz kurios pasidarusios uolos, persikeiczia, bet ne isznyksta. Perkeiczia vien savo pavidalą. Pažiurėkime, kas pasidaro su medega sutrupėjusių uolų.

Kiekvienas lytaus laszas, nupuolęs ant žemės, dirba ant perkeitimo pavidalo jos pavirsziaus. Matėte jau *chemiszka* lytaus darbą, tarpinantį uolos dalis. Kiekvienas lytaus laszas graužia uolą. Bet apart tokio darbo, lytus naikina uolas ir *mechaniszkai*.

Pažiurėkite, kas darosi nupuolus ant lygaus pieskos pavirsziaus lytaus laszui. Kiekvienas nupuolęs laszas įmusza ant to pieskos pavirsziaus mažą duobutę. Taigi lytaus laszas nustumia į szalis pieskos kruopeles. Pakalnėse, kur nupuolę laszai gali jungtiesi viens su kitu, jie nesza nusileisdami nuo kalno dalelės pieskos arba molio. Tokį laszų darbą vadina mechaniszku darbu. Taigi kiekvienas lytaus laszas atlieka ant žemės lygiai chemiszką darbą, naikina uolą chemiszku ir mechaniszku budu.

Dabar todėl gal jau supratote, kodėl lytus teip smarkiai uolas gadina? Lytus netik sutarpina uolų daleles, bet ir su savim nesza sutrupėjusias dalis ir tokiu budu atidengia naują uolų vietą naikinimui tolesnių lytaus laszų. Tokiu budu viena dalis medegos nuo sutrupėjusių uolų renkasi lomose arba pakalnėse, kita prisigriebia upių, kurios tą medegą nesza į jures.

Dalys, pasidarusios isz iszpurpėjusių ir sutrupėjusių uolos sudėtinių, susimaiszusios su apmirusiais augmenų ir gyvuolių likucziais, tveria visas musų laukų dirvas, ant kurių sėjame auginamus grudus. Dirvos tos pagal veislę uolų, isz kurių jos pasidarė, turi visokeropą žemę: isz pieskynės uolos pasidaro pieskynai; kalkinis akmuo duoda pradžią kalkinei žemei, molis—molinėms dirvoms.

Jeigu uolos nepurpėtu, ne trupėtu ir nepersikeistu į vaisingą žemę, ant žemės pavirsziaus negalėtu augti augmenys, kadangi augmenys isz žemės traukia dalį reikalingo sau maisto. Nuoga uola, ant kurios nėra sutrupėjusių dalių, negal suteikti augmenų szaknelėms reikalingo maisto. Tas atsitiks tik tąsyk, kada uolos pavirszius supurpės ir sutrupės, kada isz iszkilusios uolos pasidarys lyguma su vaisinga ant savo pavirszius žemės eile.

Bet kad purpėjimas ir trupėjimas uolų atsibuva be apsistojimo, nuolatai, taigi nuolatai ir darosi ant žemės pavirsziaus vis naujos vaisingos žemės vietos ir tai ne tik plona eilė ant uolų pavirsziaus, bet vis giliaus. Jeigu butu kitaip, taigi jeigu uola užsidengtu tik plona eile sutrupėjusių dalelių ir jeigu jau giliaus ne trupėtu, tai ta plona eilė negalėtu iszmaityti iszaugusių ant jos ir jau iszsikėrojusių augmenų, nes jie isztrauktų visas maitingas medegas ir dėl nedatekliaus tokių medegų turėtu isznykti. Teip vienok atsikti negal, kadangi vaisinga eilė nuolatai atsinaujina, isz dalies purpėjimu aplinkinių uolų ir akmenų, kaip ir per trupėjimą apaczios. Kaip tik vandens ir vėjai nuneszė virszutinę vaisingos žemės eilę, darosi tuojaus ant uolos nauja jos eilė ir tai juo toliaus, juo giliaus, tokiu budu vaisingos žemės pavirszius atsinaujina teip isz virszaus, kaip ir isz apaczios. Net ir pavieni akmens ėsanti žemėj su laiku teiposgi sutrupa ir padidina eilės vaisingos žemės. Per tokį uolų purpėjimą, vaisingos žemės eilė nuolatai, nors isz palengvo, atsinaujina ir tokiu budu augantiems ant jos augmenims suteikia vis szwieżią maistą.

Pats augmens teiposgi prisideda prie atnaujinimo ir pagerinimo eilių vaisingos žemės. Augmenų szaknys nusileidžia gana giliai į žemę, į plyszius uolų ir tokiu budu teiposgi prisideda prie jų trupinimo. Puvanczios augmenų dalys suteikia anglerugsztį, kuri iszėda uolą; jos teiposgi duoda didžiansią dalį organiszkų medegų ėsanczių eilėse vaisingos žemės. Net ir vabalėliai, kuriuos matote žemėj ir tie yra naudingi, kadangi jie iszknisa žemės eiles, iszstumia į pavirszių medegas, kurios buvo giliai ir tokiu budu atnaujina visą žemės pavirszių.

Tėmydami gerai tokį atsinaujinimą musų žemės persitikriname, kad visas kietžemių pavirszius slenka isz palengvo prie jurių. Dalelės nupuolusios nuo kalnų virszunių ir nuo jų krasztų gal ant atlikimo tokios kelionės reikalauti szimtą arba ir tukstanczių metų, gal jos per tulą laiką užsilikti pakalnėj; gal nusiristi į klonis, ten padaryti eilę vaisingos žemės, bet visgi ant galo kada nors jos prisigriebs upės ir joms nuplauks į jures.

(Toliaus bus)

Naujas 28 walandų trukis į New Yorką.,

O 30 walandu in Bostoną.

Dabar Nickel Plate geležinkelis gali duoti perwažiuojentiems geriausią wigadą. Trys trukiai važineja kas dien į abi pusias terp Chicago ir rytų. Piotiniai wagonai su geriausia tarnysta, o prekės pigesnės kaip ant kitų linijų. Trumpiause linija į rytus. Wažiuodamas sziai linija užczedysi pinigus ir laiką. Atsiszauk arba adrisuok į: J. Y. Calahan General Agent, 111 Adams St., Chicago Ill.

Arba H. Thorne, C. P. & F. A., 111 Adams St., Chicago Ill.

Amerikos indijoniecziai ir lietuwiai.

Nuožmi Amerikos indijonieczіai juo toliaus, juo labiaus ciwilzuojasi teip, kad jie beweik lietuwius jau pralenkė. Skaitlius indijonieczių Suwienytose Wieszpatystėse Sziaurinės Amerikos ne daug didesnis už 250000, taigi beweik tiek jau, kiek yra lietuwių Amerikoj. Pažiurėkime wienok kokias czia jie wietas užima? 73 indijoniecziai yra policijos oficierais, 850 policijantų, 123 sudžios, 63 wertėjai, 11 kancelistų, 2 kopistai, 4 daktarai, 30 kalwių, 24 dailidės, 73 farmeriai, daug jų yra mėsinįkų, raczių, 1500 indijonieczių tarnauja kaipo urėdnįkai. Mokslainėse yra 422 indijoniecziai mokintojai. Moterys teiposgi griebiasi mokslo. Neseniai indijonietė Singh laikė daktaro egzaminą New Yorke; trys indijonietės, pabaigusios reikalingą mokslą, pastojo į Ottawos ligonbutį kaipo daktarų pagelbinįkės. Duktė wadowo indijonieczių Pawne giminės, mergina Wood, pabaigė uniwersitete tiesdarystos mokslus ir užsiima kaipo adwokatas. Senowėj, kaip dabar pasirodo, indijoniecziai teiposgi ne buwo teip tamsus, kaip apie juos kalba. Daugelį baltweidžių pastatytų miestų Kansase tankai naikina ciklonai, pasitaiko ir teip, kad užkilęs ciklonas su wisu iszgriauja czia czielus miestelius. Tuose krasztuose yra wietos senowės indijonieczių kolionijų. Dabar persitikrino, kad tos senowės kolionijos yra tokiose wietose, kurių ciklonai niekada nė atlanko. Kaip indijoniecziai, ne turėdami nė tiek mokslo, nė atsakanczių prietaisų, mokėjo tokias wietas iszsirinkti, kokių mokyti baltwaidžiai ir sziądien surasti ne moka.?

Isz to matyt, kad nuožmi indijoniecziai mus pralenkia. Paimkime wien mokintojus; indijonieczių mokintojų yra 422. Mes rods turime kaip kur parapijines mokslaines, bet kiek mokintojų tose mokslainėse moka sziaip teip gramatiszkai lietuwiszkai raszyti? Daugumas isz jų, pats ne mokėdami, ne gal ir waikų mokinti: gal jie iszmokinti waikus literas statyti, ant iszmokinimo wienok raszto reikia, idant mokintojas pats gerai lietuwiszkai raszyti mokėtu. Jeigu mes wisada teip rupinsimės apie protiszką pasikėlimą, tai ant galo mus turės buszmenai ir papuazai pralenkti ir mes tapsime wisų paminti ir paniekinti. Neapsileiskime todėl, bet kaip galėdami stengkimės sawo protą pakelti! Pasikėlę protiszkai ir mes galėsime geresnes užimti wietas, tąsyk darbdawiai paliaus lietuwius už gywulius laikę, nuo kurių tik fiziszkų pajiegų reikalauja.

Nauji popiežiaus įstatai apie spaudą.

Laike reformacijos, taigi laike smarkiausios kowos katalikystės su užgimusiu protestoniszku tikėjimu, popiežiai iszdawė įstatus apie spaudą, kuriuose tilpo suraszai knigų, kokių katalikai ne gal skaityti. Įstatai dabar užsiliko tie pats, tik prie jų priraszydawo kas metą wis naujas uždraustas iszėjusias knigas. Iszlygos wienok dabar jau yra kitokios, negu tąsyk, kada tie įstatai likosi iszduoti, taigi laike Tridento soboro; tąsyk, paweikslan, laikraszczių dar ne buwo, taigi apie laikraszczius czia nėra nieko pasakyta. Jau laike Watikaniszko soboro 1880 m., prancuziszki ir wokiszki wyskupai buwo užmanę permainyti tuos įstatus ir pritaikyti juos prie sziądieninių sanlygų, bet nieko tąsyk ne buwo nuspręsta, Dabartinis popiežius, Leonas XIII, prie senų įstatų pridėjo keletą naujų įsakymų ir tokiu budu pritaikė prie dabartinių sanlygų. Paliuosawimų wienok czia mažai: daleista wien skaityti mokintiniams klassikus, bet su pasarga, idant isz jų butų iszbrauktos tulos wietos; tuom tarpu juos mokintiniai be jokių iszbraukimų priwerstinai turi skaityti gimnazijose.

Kaslink laikraszczių, pagal naujus įstatus, uždrausta yra skaityti tuos laikraszczius, kurie nuolatai užpuldinėja ant tikėjimo ir ant krikszczioniszkos doros; newale kunigams ką nors talpinti į tokius laikraszczius, arba į juos raszyti. Apart to, yra naujuose įstatuose dar wienas prisakymas, kutisai sunkiai gal atsiliepti ant gywenimo nužudžiusių politiszką liuosybę tautų. Pagal tą naują konstituciją, uždrausta yra kunigui ką nors spaudinti be daleidimo wyskupo. Tokiu budu kunigai net swietiszkuose darbuose atsiranda su wisu po wyskupo waldžia. Daugelyj pamusztų kraszтų wyskupais yra swetimtaucziai; antai Szlezijos ir Warmijos wyskupus lenkai kaltina, buk jie stengiasi pawersti bažnyczią į įnagį suwokiecziawimo lenkų; už tą patį kaltino ir pasimirusį Poznaniaus arciwyskupą Dinderą. Lietuwoj teiposgi wyskupai tankiausiai lenkai arba sulenkėję, lietuwiams ne prilankus. Tokiu budu neprilankus pamusztiems gaiwalams wyskupai germanizatoriai arba polonizatoriai gal su wisu kunigams, lenkams Prusuose, lietuwiams Lietuwoj, nedaleisti nieko ant žmonių labo spaudinti, o jau žinoma nedaleis priesztarauti sawo padawadyjimams, jeigu jais bus skriaudžiama wiena gywentojų dalis.

Ciwilizacija ir žmonių weislės.

Ant mokslinczių susirinkimo Paryžiaus etnografiszkoj draugystėj buwo perkratinėjamas klausymas apie įtekmę ciwlizacijos ant tautiszkų tipų; ypacz gi buwo kalbos apie japonieczius. Wisi žino, kad japoniecziai neseniai priėmė europeiszką ciwilizaciją ir ant tos dirwos, į umą laiką, padarė milžiniszkus žingsnius. Drauge su priėmimu tos europeiszkos ciwilizacijos, užtėmyjo terp japonieczių ir kitokį labai žingeidų apsireiszkimą, taigi fiziszką persikeitimą japonieczių tipo. Mokslinczius, Albert Gaullard užtėmijo, kad daugelis japonieczių priėmusių wakarinių kraszтų kulturą, taigi europeiszką apszwietimą, žudo sawo mongoliszką tipą: akys jų darosi tokios kaip ir europieczių, o ne kreiwai įsodytos, kaip kitų mongoliszkų tautų; atsikiszimas weidų kaulų nyksta,; apart to, daugelis japonieczių waikų, užgimusų paskutiniuose laikuose, neturi jau priplotos nosies, bet tokią, kaip ir europiecziai; persikeitė ir jų weido parwa, geltonumas weido nyksta terp gemanczių. Teiposgi czia užtėmyjo, kad tuli europieczіai, kurie ilgai Japonijoj gyweno, perkeitė sawo pirmutinį tipą ant japoniszko: įgawo jie kreiwai įsodytas akis, isznyko ir daili raudonai balta jų weido parwa. Adhemar Leclerc jau seniaus užtėmyjo, kad prancuzai ilgai iszgywenę Indochinuose, rytinėj Azijoj, nužudė sawo prancuziszką tipą ir prisiartino prie tipo cziabuwių gywentojų. Dar seniaus užtėmyjo, kad portugaliecziai, gywenanti kolionijose pietinės Afrikos, wirsta isz palengwo į negrus. Ant to pasirėmę Prancuzijos mokslinczіai sprendžia, kad tautiszkas tipas, pawir szutiniszkas žmonių weislių pawizdis paeina nuo daugelio priežaszczių, kad ciwilizacija labiausiai ant persikeitimo tipo atsiliepia.

Pamegyk dežutę CASCARETS už 10c., geriausia sutaisytoja plauczių ir wisu widuriu.

Wietines Žinios.

—o—

— Agentas, Henry E. Briggs isz Chicagos, pereitą subatą iszkeliawo Rock Island geležinkeliu. Wagone pasidėjo szale sawęs pakelį, kuriame buwo 12000 dol. pinigų ir užmigo. Kada konduktorius szuktelėjo: "Normal Station", Briggs pabudęs iszėjo, bet užmirszo paimti ana pinigų pundelį. Užtėmyjęs, kad pinigus paliko, iszsiuntė telegramus į wisas stacijas ir į policiją; sugrįžęs į Chicagą praneszė ir czia į policiją. Tuom tarpu trukyje mainėsi pasažieriai, bet nieks pundelio ne ėmė. Ant stacijos Jolliet, darbinįkas Pollard, walydamas wagonus, rado paliktą pundelį, paėmė jį namon, idant ant rytojaus atiduoti sawo perdėtiniui. Namieje, iszwynioję pakelį, pamatė, kad czia yra daug pinigų, todėl tuojaus nugabeno telegrafistui, idant palaikytu per naktį, ant rytojaus gi atidawė wiską į policiją. Policijos wirszinįkas iszsiuntė telegramą Brigsui, kad jo pinigai atsirado. Yra mat dar ir Amerikoj teisingi žmonės, bet tokių, turbut, daugiaus terp beturczių.

— Chicagoj yra tiesos, pagal kurias, kiekwienas, kuris butu sumusztas pasigėrusių musztynėse, turi tiesą užtai skųsti tą, kuris girtuokliui gėrymus dawė. Užtai dabar Karolina Klingbeil skundžia szinkorių Millerą. 1893 m. wyras jos, budamas girtas, susipeszė karcziamoj su kitu girtuokliumi, Ferdinandu Schweikle. Musztynėse Klingbeil su peiliu mirtinai perdurė sawo priesząą, už ką likosi nusudytas ant 14 metų kalėjimo, bet kalinyj pasimirė. Naszlė dabar apskundė szinkorių užtai, kad jo karcziamoj wyras pasigėrė ir girtas papildė žmogžudystę. Reikalauja ji nuo szinkoriaus 10000 dol. Prowa ta yra dabar pas sudžią Brentano. Žingeidus czia bus sudo nusprendimas. Tegul czia ir musiszkiai szinkoriai atsargiaus dalina gėrymus gerai užsitraukusiems.

— Detektywas Northwestern geležinkelo, Leonard, užtėmyjo, kad keturi plėszikai kraustosi į alaus leidinyczią Pabsto, ant kertės Grand ave., ir Desplaines str. Kada plėszikai pakėlė langą, detektywas iszszoko ir norėjo juos suaresztuoti. Wisi keturi, perpykę, kad darbą pagadino, szoko prie Leonardo, wienas szowė isz rewolwerio, bet ne pataikė. Detektywas teiposgi iszsitraukė sawo ginklą ir prasidėjo isz abiejų pusių szaudynės, bet szuwiai nė wieno ne užgriebė. Ant galo pasisekė Leonardui suimti du wagiliu, kuriuos ir nugabeno ant policijos stacijos. Paskui policiją suėmė dar wieną, ketwirtasis gi pabėgo.

— Į alaus pardawinyczią Jameso Wolfo, po nr. 759 Root ul. atsiwilko trys gerai užsitraukę wyriszkiai ir pareikalawo po stiklą alaus. Szinkorius jiems pripylė du kartu, bet kad jie geidė gauti dar po treczią, jis pareikalawo, idant pirma užmokėtu už iszgertus stiklus, ir kad su užmokesniu nesiskubino, liepė jiems eiti laukan. Užtai girtuokliai puolė prie szinkoriaus ir gana skaudžiai jį sumuszė; paskui dar wienas isz girtuoklių iszitraukė peilį ir su juom durė Wolfui į szoną ir pabėgo. Du to girtuoklio draugu suėmė. Wolfą nugabeno į Mercy ligonbutį, bet nepasitiki ten jį nuo myrio iszgelbėti.

— Netoli tilto ant Ashland ave, ant teip wadinamo "Mud Lake", susirinkę waikai isz lentgalių susiraisziojo sau troptą ir ant jo susėdo szeszi waikai. Stumė tą sawo padirbtą troptą su smaigais, kol galėjo dugną pasiekti. Užplaukė ant gelmės ir su smaigais jau dugno negalėjo pasiekti, czia pagriebė juos srowė ir neszė į upę. Szaukėsi pagelbos, bet nieks jų balso ne girdėjo. Wienas isz waikų, John Honis, szoko į wandenį ir laimingai priplaukė ant kranto; kiti norėjo sekti paskui, bet truko pajiegų, penki prigėrė.

— Į "Chambers of Commerce", pereito utarnįko rytą, atėjo koksai wyriszkis, užlipo ant pats wirszutinių, taigi 13 lubų, iszsitraukė isz kisziniaus rewolwerį ir paleidė sau kulką į galwą; to dar neužteko, perszoko per geležinę barijierą ir nuszoko ant ulyczios nuo 200 pėdų žemyn. Žinoma, kad atliko ant wietos. Patžudys yra Williams Mittmann, turintis szokių mokslainę po nr. 631 ant N. Clark str. Priežastis patžudystės, kaip persitikrino isz palikto laiszko, buwo nesutikimai su paczia.

PASARGA. Jau kelintas atsiszaukia į mus, kad mes jam prisiųstume gydyklas NO-TA-BAC. Ant tokių užklausinėjimų neduosime jokio atsakymo. Ant apgarsinimo matote adresa, tai atsiszaukite po tuom adresu, o ne į mus. Mes tik priėmėme apgarsinimą į laikraszti, o ne pardawinėjimą gydyklų. RED.

Iszsiuncziame in wisus miestus ir miestelius wisos Amerikos wisokius daiktus, kaipo tai: Maszinas del siuwimo, Maszinas del drukawojimo gromatu, Siutus, Overkutus, Wargonus, Armonikas, Grajyjamas Detutes, Klarnetas, Fleitas, Basetles, Skripkas, Gitaras, Triubas, Žiuronus, Britwas, Peilius, Widelcius, Szauksztus, Striclbas, Rewolwerius, Laikrodžius, Laikrodelius, Lenciugelius, Kompasus, Žiedus, Auskarus, Abrozus ir wisokius kitus daiktus. Teipogi padidiname fotografijas, dirbdiname luksztus del laikrodeliu ir t. t. Prisiuncziame katalioga kožnam dykai.

Adresawokit teip:

Kelpsch, Noreiko & Co.,

56 Fifth Ave., CHICAGO, ILL.

CANDY CATHARTIC

Cascarets

CURE CONSTIPATION

REGULATE THE LIVER

10¢ 25¢ 50¢ ALL DRUGGISTS

ABSOLUTELY GUARANTEED to cure any case of constipation. Cascarets are the Ideal Laxative, never grip or gripe, but cause easy natural results. Sample and booklet free. Ad. STERLING REMEDY CO., Chicago, Montreal, Can., or New York. 217.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau sawo tėwo, Jono Januszo, isz Kauno rėd., Reseinių paw., Czepaczių kaimo; jau 10 metų kaip esu su juom nesimatęs. Jis pats, arba kas kitas, teiksis man duot žinią ant szio adreso:

Antanas Janusz, Norwood, Mass.

(29—5)

Pajieszkau sawo draugų, Franciszkaus Poszkaus ir Antano Petrausko, isz Kauno gub., Grinkiszkės parap. Karenu kaimo. Jiedu gyweno Forest City, Pa. dabar nežinau kur. Teiksis atsiszaukti ant szito adreso: Mike Poszkewicze, Marquette, Ill.

Padekawone.

Sjuncziu szirdingiausią padėkawonę guod., kun. Burbai isz Plymouth, Pa. ir jo parapijonams, už paaukawimą man sužeistam $22 ir guod., kun. Balcewicziui isz Wilkes Barre, Pa. ir jo parapijonams už paaukawimą $17.00. Tegul jiems Augszcziausias Diewas užmoka už jų geras szirdis.

Su guodone A. Rėklys.

Niagara Wandens Puolimas.

(Niagara Falls.)

Niagara wandens puolimas sawo gražumu yra didžiausiu stebuklingumu kas met patraukia burius žmonių. Nėra wisoje Amerikoje tokios wietos, kur teip gerai, pulkiai ir wigadnei keleiwiai galėtų praleist sawo wasarinę wakaciją. Trukiai Nickel-Plate Geležinkelio, su miegamais ir pietiniais wagonais, su wisa reikalinga tarnysta, važiuodami isz Chicago į New Yorką ir Bostona, prawažiuoja pro pat tą wietą. Naujiejie trukiai, kurie pradės kursuoti nuo nedėlios, 30 Gegužio, duos sawo pasažieriams abiejų klasų: pirmos ir antros pawelinimą apsistoti tenai ant 10 dienų ir atlankyti tą stebuklingą wietą. Trukiai iszwažiuoja isz Chicagos kasdien 10:30 ryto, 3:05 po pietų ir 10:15 wakare.

Pons J.Y. Calahan, Generaliszkas Agentas, 111 Adams St. Chicago, Ill. duos kiekwienam informaciją norinczіam apsistoti ant 10 dienų Niagara Falls.

Apgarsinimai.

"Varpas", literaturos, politikos ir mokslo dwimėnesinis laikrasztis, iszeina jau 9 metas Tilžeje. "Varpas" yra Lietuwos wadowų laikrasztis; talpina puikias apysakas bei moksliszkus rasztus. "Varpas" į Ameriką ant metų, su prisiuntimu, kasztuoja 1 dolarą.

"Ukininkas", Lietuwos ukininkų mėnesinis laikrasztis, iszeina 8 metai, teippat Tilžėje. Talpina įwairius rasztus apie lietuwių prispaudimą po gudų waldžia, bei pamokina, kaip reik nuo jų gintis, apysakas, pamokinimus isz swetimų szalių, bei apie ligas, nuo kurių gali pats žmogus pasigelbėti, neėsant arti daktaro.

"UKININKAS", į Ameriką, ant metų kasztuoja tiktai wieną dolarą. Norinti iszsiraszyti wirsz minėtus laikraszczius, pinigus gali siųsti registrawotose gromatose ant szito adreso (10—7)

HERRN DR. BRUAŽIS,
Tilsit, Ostpreussen
Germany.

Wisokias knygas,

lietuwiszkas, teip dwasiszkas kaip ir moksliszkas, teipgi ir laikraszczius, kaipo tai: **"Varpą", "Ukininką"** ir **"Tewynes Sargą",** wisus tris kartu imant ant 1897 m. prisiuncziu už $3.00. Katalogą knygų ir laikraszczius ant pažiuros prisiuncziu dowanai. Užpraszant knygas arba laikraszczius, reikia sykiu ir pinigus prisiųst. (31—7)

JURGIS LAPINAS
Tilžeje — Tilsit, Ostpr.
Germany.

Ne rukyk tabako ir nespjandyk, nes tai trumpina tawo amži.

Jeigu nori atsipratyt nuo tabako ant wisados ir pastot sweiku, twirtu ir sylingu, imk gydyklas wadinamas NO-TO-BAC, kuris perdirba silpnus žmonis in twirtus. Daugelis, kurie panegirizias gydyklas, in deszimts dienų jau swere deszimts swaru wirszaus. Apie 400.000 žmoniu tapo iszgydytais. Pirk NO-TO-BAC nuo sawo aptiekoriaus, su gwarancija, už 50c. arba už $1,00 Apraszymus ir prabas gausi dykai. Paraszyk. in: Sterling Remedy Co., Chicago, arba New York.

Jeigu kam reikia kur iszwažiuoti isz Chicagos, arba ka parkwiesti į Chicagą, tai Tikietus ant wisų geležinkelių gali gaut "Lietuvos" redakcijoj, 924 33rd st.

Dr. Marija Doviatt, Lietuwe.

Paeinanti isz Kauno Gubernijos.

838 W. 18th Str.

Priima ligonius adynose: nuo 9 iki 12 priesz piet ir nuo 6 wakare. Telephonas: Canal 137

APTIEKA

— Geriause lietuwiszkai-lenkiszka Aptieka Juozo Leszczynsko, po nr. 3315 Laurel st., kuri užlaiko geriausias gydyklas czionykszczias ir isz Europos ir teisingiausei iszpildo receptus, o prekes pigesnes kaip kitur. Aptiekoje randasi kasdien no adynos 11 ryto iki 2 po pietu D-ras M. F. Božyncz, o D-ras M. P. Kosakauskas randasi Czetwergais ir Nedelioms no 10 iki 12 adyn. widurdienio ir daktaras W. Statkewiczius randasi kožname laike. Ant pareikalawimo gali paszauktie in aptieka per telefona kiekwiena daktara, koky kas nori ir kožnoje walandoje. Teipogi ant pareikalawimo iszsiunczeme ywairias gydiklas wisur, atsakome laiszkus ywairiose kalbose ir gydome ly gas per laiszkus.

Telefonas Yard 709

P.F. Bradchulis,

Notary Public & Claim Adjuster. Iždirbu wisokius dokumentus ir kaip mokinantis ant adwokato užsiimu wisokiomis prowomis, ypacz priesz kompanijas už sužeidimus. Teipgi kolektawoju skolas už burda ir algas ir duodu roda kiekwiename atsitikime. Wiengenczei turedami koky reikala szaukites pas sawo wiengenty.

F. P. Bradchulis,

630 So. Canal St., CHICAGO, ILL.

E. ZANIEWSKIS.

924 33rd str., Lietuwiszkas kriauczius.

Pigiausia drapanų krautuwė. Parduoda wisokius drabužius kuo no pigiausiai. Teiposgi dirbą ant orderio už pigesnę preke kaip wisur. Wiengenczіai, praszom atsilankyt, o persitikrysite.

Naujas Lietuwiszkas Saliunas.

Fel. Majausko **3301 Laurel** kerte 33czios ul.

Užlaikau swieżia bawarska Alu, geriausias ir seniausias Arielkas, Wyna, Likierius ir puikiausius Cigarus.

Prie saliuno turiu puike didelia sale ant mitingu, balliu ir wesiliju.

Ateik broli pamatytie ir to wiso pabandytie.

Felixas Majauskas,

3301 Laurel st., kerte 33czios ul, CHICAGO, ILLINOIS.

HILLE'S FOTOGRAFAS,

3452 S. Halsted ul.

Nujima puikias Fotografijas, už tuzina tiktai

$2.00

Ant weseliu ir kitokiu reikalu nujima Fotografijas kopuik ausei.

PIGIAUSIAS KROMAS

Czebatu ir Czeweryku

pas

M.W.Goodmana, 593 N. Gay St. BALTIMORE, MD.

Per szias 30 dienu turiu iszpaduotie wisus mano wasarinius taworus, kaip tai: Czebatus Czewerykus del wyru, moteru, waiku ir kudiku. Užtai teip labai sumažinau ju prekias, kad wiska pas mane dabar gali pirkti beweik už puse prekes. Delto atkreipiu atyda wisu aplinkiniu ir pažystamu ir praszau ateit pamegyt, o persitikrysite kad teip pigiai niekur nerasite, kaip pas mene SU GUODONE

M. W. Goodman.

Wanted—An Idea Who can think of some simple thing to patent? Protect your ideas; they may bring you wealth. Write JOHN WEDDERBURN & CO., Patent Attorneys, Washington, D. C., for their $1,800 prize offer and new list of one thousand inventions wanted.

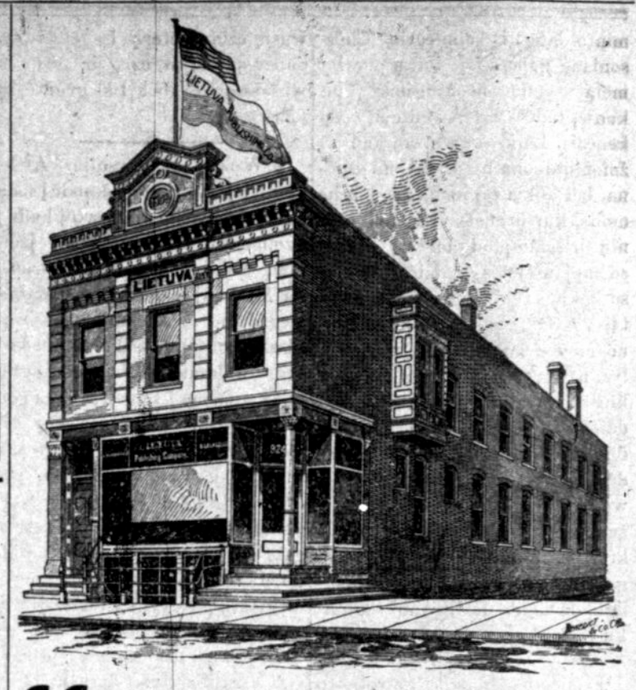

"LIETUVA"

Nedelinis Laikrasztis

Iszeina Chicagoje kas subata ir paduoda žmonėms

SWARBIAUSIAS IR TEISINGIAUSIAS ŽINIAS isz Amerikos, Lietuwos ir wiso paswieczio.

"Lietuva" kasztuoja ant metų tik $2. Kas abu doliarus užsimoka isz wirszaus, gauna puikę knigelę, wertės 50c., dowanų. Kas užsimoka $1, gauna knigelę už 25c. Knigelę gali sau iszsirinkt isz musų kataliogo kas kokią nori, kad tik nebrangesnę per 50c. o prisiųsime dykai.

"Lietuva" yra labjausiai iszsiplatinus po wisa Amerika, deltogi biznieriams geriausiai užsimoka joje apsigarsinti.

"Lietuvos" spaustuwė spaudsdina visokias knigas. konstitucijas ir wisus kitus drukus: lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai. Darba padaro gražiai, greitai ir pigiai, nes sawo locname name turi kuopuikiausiai įrengta wisą spaustuwę.

"Lietuvos" Redakcija parduoda szifkortes ant geriausių laiwų, siuncziа pinigus į Lietuwą ir wisas dalis swieto. Pinigai per mus iszsiųsti greicziausiai suwaikszczioja kaip isz wisų kitų agentų. Mes teipgi parduodame lotus ir namus aplink lietuwiszką bažnyczią ir atliekame wisokius lietuwių reikalus gerai, greitai ir teisingai.

Raszant į mus su bent kokiu reikalu, arba pinigus prisiunczіant, wisada uždėkite szitokį adresą:

A. Olszewskis,

924 33rd Street. **CHICAGO, ILL.**

Pinigus siųskite registruotose gromatose arba per "money order", tai niekada ne prażus. Iszpirkę "money order" nelaikykite jį kiszenіuje, bet tuojaus prisiųskite mums: siunczіant "money orderį", gromatą registruoti nereikia, prisiuskite prastoje gromatoje, nes ant jo nieks, be mus, pinigų isz paczto neiszims.

Ofisas "Lietuvos" esti kasdien atidarytas nuo 7tos walandos ryto iki 9 wakaro, o nedėliomis nuo 12tos widurdienio iki 6 wakaro. Chicagiecziai turinti kokius reikalus, teiksis atsilankyti minėtose walandose.

W. SZYMANSKI

624 Blue Island Ave:

užlaikau didžiausia

Krautuwia Mebliu,

kaipo tai:

Stalų, Szėpų, Lowų, Peczių, Lempų, Diwanų ir t.t. o parduodu wiską pigiau kaip wisi kiti sztorai. Teipogi parduodu ir ant mėnesinių arba nedėlinių iszmokesczių. Pameginkit pas manę, o pamatysite, kad daug geriau ir pigiau pirksite wiską, nė kaip kur pas kokius žydus.

N.L. PIOTROWSKI,

Adwokatas augsztesniu sudu ir Notary Public.

Ofisas: 4 La Salle St., Ruimas 620. Gywenimas: 112 W. Division St.

Atlieka prowas wisuose suduose, iszdirba wisokias popieras — dokumentus; o labjausei užsiima prowomis už sužeidima ir užmuszima geležinkeliu, fabrikuose ir t.t. Kiekwienas turintis koki reikala, tegul pirmiausei pas jy rodos pasiklause.

Gali susiszneket lenkiszkai.

Ben. Hatowskis.

527 S. Canal corte Judd, Chicago, Il

Dirba, taiso ir parduoda:

LAIKRODZIUS, LAIKRODĖLIUS

Lenciugėlius, Žiedus, Spilkas, auskarus ir teip toliau.

Kas nori gali gaut puikų "Gold Fielled", 14-ko Karatų, ant 15 akmenų. su tikrais Elgino widuriais laikrodėlį nuo $17 iki $20 ant iszmokes cziu, mokėdamas tik po wieną doliery ant nedėlos.

Kas tik ko reikalaujete ateikite pas mane, pirksite wiską pigiau kaip kitur.

Ziegorela cziystymas 50c. Sprendzyna 50c. Stykłas ir skazupkos 10c
Szlubinej ziedaj 56 ir 72 prabos nog $3 iki $6. Sidabrim
"Elgin" ziegorej $7.00. Wyska garantawoje ant metu.

CALIFORNIA WINE & LIQUOR CO.

384 Blue Island Ave., N. E. Cor. 14th Pl. Chicago.

Sziuomi praneszame wisiems sawo prieteliams ir kostumeriams, kad dabar wienatiniu musu agentu ant pardawinejimo gerymu po namus yra **Franciszkus Kriszczіunas.** Wisus orderius, kokius jam duosite, greitai iszpildysime ir už labai prieinamas prekias.

California Wine & Liquor Co.

384 Blue Island Ave., Cor. 14th Pl. (Henry St.)

M. Rubin, prez.